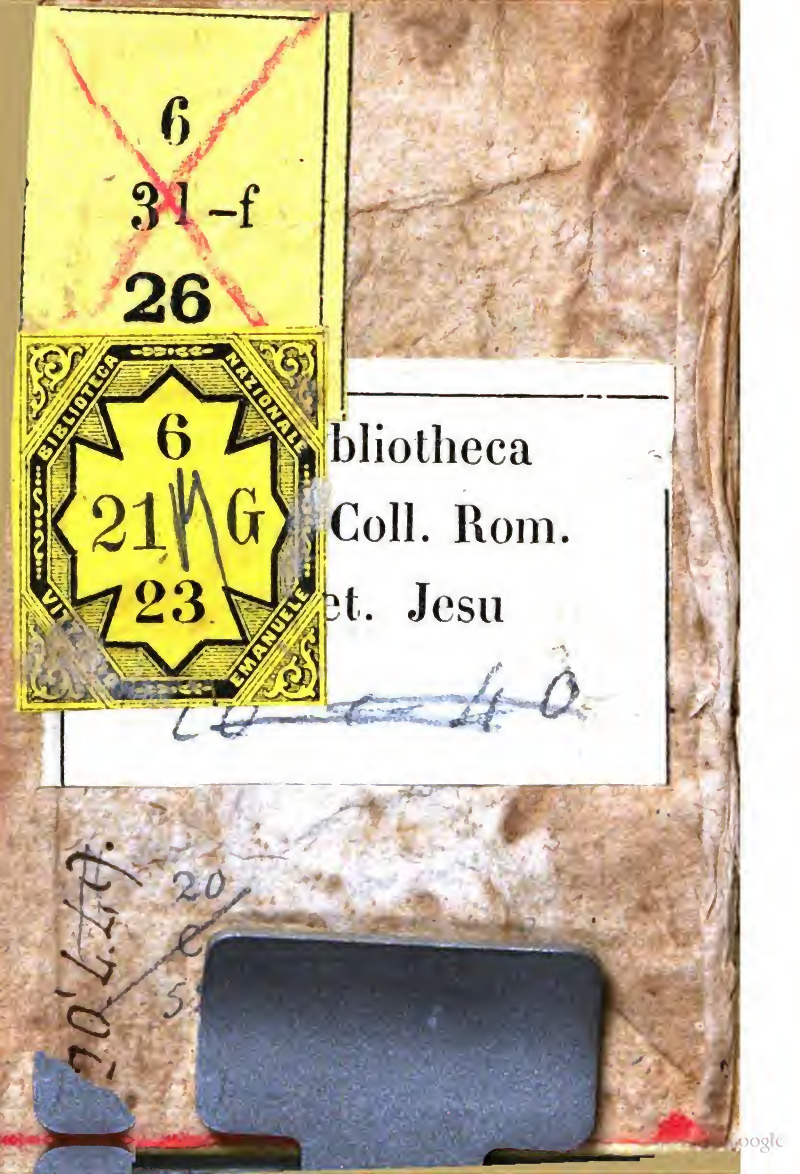
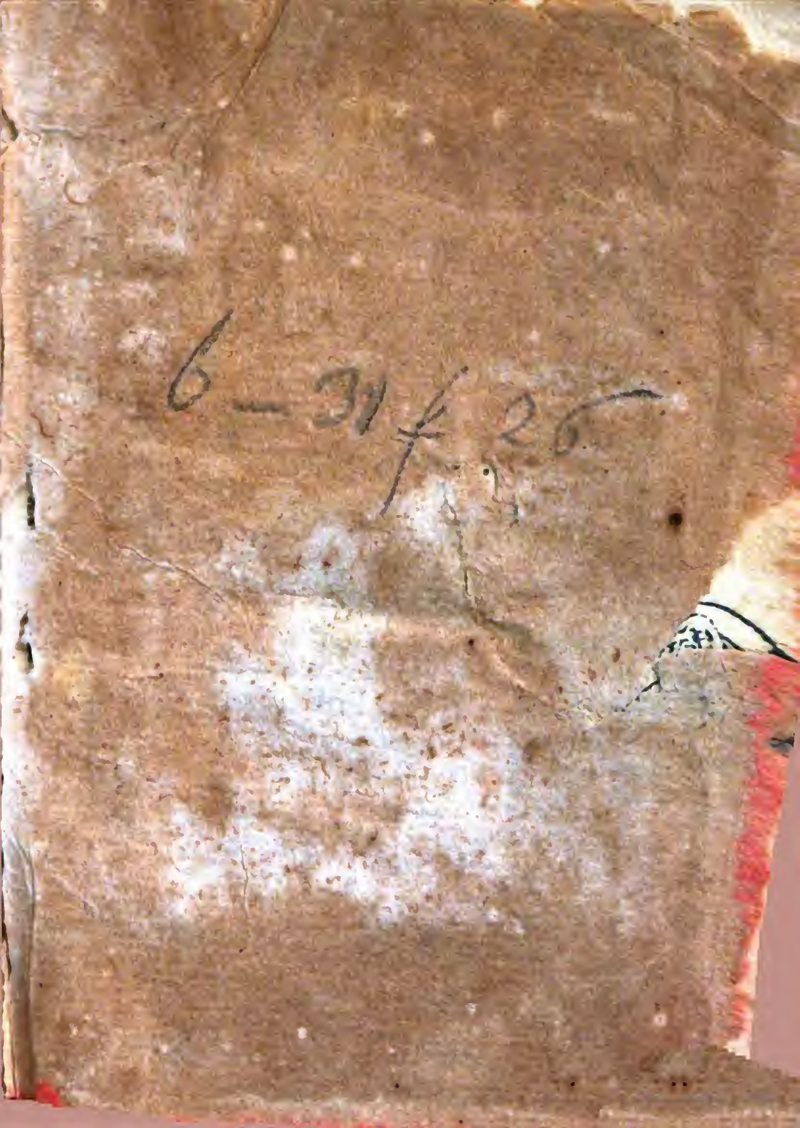
SUEUIA TRAGOEDIA ALEXANDRI DONATI SENENSIS E SOCIETATE IESU

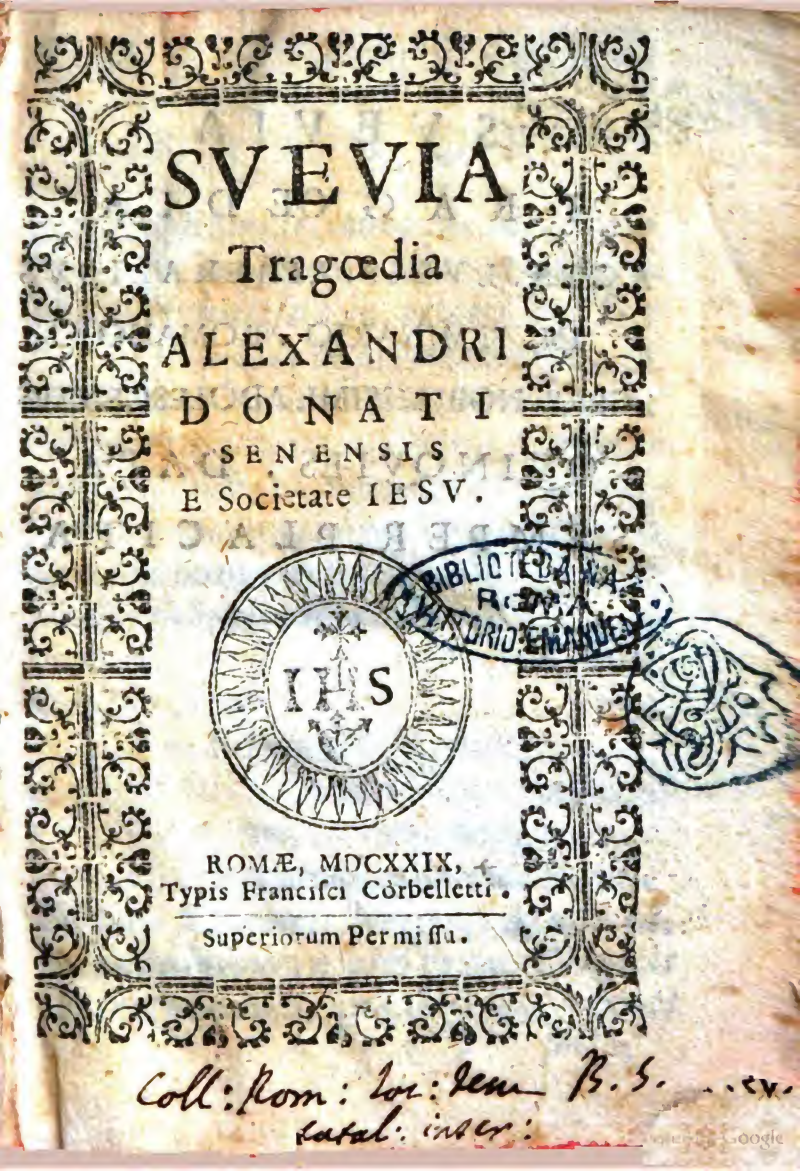
Alessandro Donati

6
31-f
26
BIBLIOTECA NAZIONALE
VITT. EMANUELE
6
21 G
23
bliotheca
Coll. Rom.
et. Jesu

SVEVIA

Tragœdia

ALEXANDRI DONATI
SENENSIS
E Societate IESV.

ROMÆ, MDCXXIX,
Typis Francisci Corbelletti.

Superiorum Permissu.

SVEVIA

TRAGOEDIA

ACTA. LVDIS. LIBERALIBVS
IN. SEMINARIO. ROMANO
EGERE. NOBILISSIMI. ADOLESCENTES
QVINQVIES. DATA
SEMPER. PLACITA

SPECTATORI
AVCTOR.

VEteri legitimoque iure Poetæ hoc ſibi vendicāt, vt admirabili ſuæ facultatis artificio vitam impertire mortuis, & diuturna obliuione ſepultos ad lucem reuocare glorientur. Nam, vt quiſque eorum prædicat, multorum non vulgarium modo, ſed regiorum capitum nomina omnium celebrata linguis, & immortalitati, ſola duntaxat carminum perennitate, conſecrata ſunt. Contra verò.

Vixere fortes ante Agamemnona
Multi: ſed omnes illacrymabiles
Vrgentur, ignotiq. longa
Nocte, carent, quia vate ſacro.

Id vero ſi heroicis, lyricisq. Muſis vltrò indulgetur, multo potius Tragicis eſt tribuendum, quæ miſerabili morte

sublatos illustres ac præcelsos viros exponunt in Scenam. Non enim solùm splendidæ dictionis coloribus & luminibus res gestas adumbrant, sed ijsdem prope corporum lineamentis, vestibus, moribus, actionibus viuentes quodammodo, loquentesq theatrali coronæ spectandos obyciunt: atque ex eorum prospera, aduersaque fortuna audientium animos varia permotione perculsos exhilarant, contristant, ad miserationem terroremque concitant: & quæ merces laborum infausta censetur, artis suæ gloriam è lacrymis, & lamentationibus exprimunt. Huius rei nobilissimi Adolescentes Seminarij Romani luculẽtum hisce diebus testimoniũ præbent; qui cum regiorum fratrum interitus Tragico syrmate repræsentent, eorum memoriã aliquot seculorũ decursu prope intermortuã, vitali quodam spiritu donatã tum actorum per

linguas,

linguas, tũ auditorum, peracta fabula deducunt. Quamquam enim historicis monimentis consignata sint; tamen scenicus ille apparatus, actio illa flexanima, & quod caput est, imitatione verisimili conformatus ille personarum, virtutum, ac vitiorum habitus vehementior est ad imprimendum animis rerum gestarum imagines, quam historiæ simplex, & floridis poeticæ pigmentis denudata narratio. Hoc & ipse testificaberis, beneuole Spectator; cum inter agendum nouis subinde motibus agitatus, postea non modo pertextam fabulam, quod erit humanitatis tuæ, sed ingenuorum egregiorumque actorum nomina, laudesq. memoria retinebis. Vale.

AR-

ARGVMENTVM TRAGOEDIAE.

IOrdanus Federici II. Imperatoris ex Isabella Angliæ Regis sorore filius, Siciliæ, ac Hierosolymomorum Rex Conradi IIII. Cæsaris frater, ex gente Sueua, id ætatis regnatricee, & Augusta, ad Cæsarem inuisendnm venit, cum fœlicem Campaniam, vrbemque Neapolim subegisset. Erat Iordano copiarum dux Ioannes Afer cognomento Maurus, vir præstanti fortitudine, sed punica fide. Hunc Manfredus Federici & ipse filius nobili pellice natus, obuiam fratri à Conrado præmissus, clam subornat in cædem Cæsaris, per speciem regni Iordano asserendi. Sperabat enim illo sublato, se, facilius oppresso Iordano, solum, quod postea euenit, regnaturum. At Iordanus, & Cæsar se mutuo complexi triumphantium more Neapolim inuecti sunt. Ibi post equestre certamen, militari tumultu Mauri fraude concitato, Conradus cum vix periculum euasisset, factas sibi à fratre insidias, necemque instructam ratus, confestim ad vlciscendam iniuriam & sua sponte,

& alio-

& aliorum impulsu inflammatus est. Manfredus enim spe frustratus Conradianæ cædis sese ad opprimendum Iordanum ipso Cæsare adnitente conuertit, secretiore veneno vsurus ad Conradum extinguendum. Ideo Maurum denuo adortus, immanique mercede proditionem pactus ad Cæsaris partes adiunxit; nec multo post detecta Mauri coniuratione, Iordanus, quamuis defensus à militibus Rodulphi Hauspurgensis Comitis, capitur; tum Conradi iussu, quem nec ciuium, neque Isabellæ preces ac lacrymæ mitigare potuerant, obtruncatur. Cuius mortem Conradus ipse, propinato per Manfredi seruum veneno miserè prosequutus est.

PER-

PERSONÆ.

Iustitia de Cælo delapsa.
Cælites melici.
Iordanus Hierosolymorum, ac Siciliæ Rex, quem alij Henricum nominant.
Conradus Cæsar.
Manfredus Tarenti Princeps.
Isabella Iordani mater, virili habitu.
S. Petrus Moronus eremita, qui postea Cælestinus V.
Rodulphus Hauspurgi Comes, qui postea Imperator, & dux Austriæ.
Prætor Vrbis Neapolis.
Senatores.
Ioannes Maurus dux copiarum Iordani.
Præfectus militum Conradi.
Tribunus militum. *Milites.*
Conradi Consiliarius.
Iordani Consiliarius.
Seruus Iordani.
Seruus Manfredi.
Nuncius.
Vmbræ. *Furiæ.*
Chorus Ciuium Neapolitanorum.

Fabula agitur Neapoli.

Post secundam Scenam Secundi Actus (quod suo loco omissum est) Vrbs interior ostẽditur.

SVE-

SVEVIAE

TRAGOEDIÆ

ACTVS PRIMVS.

SCENA PRIMA

Qua planicies, & cæli nocturna facies exprimitur.

S. Petrus Moronus Eremita iter faciens. Iuſtitia è cælo delapſa. Cælites Melici.

S. Pet. Tenuis ad Vrbem ſuperat, & lucem labor.
Aſt ægra viridi membra declinans thoro
Feſſus quieſcam. noctis exſoluat quies
Euincta curis pectora. ò quales agis,
Volubiliq. pandis è cælo faces
Nox lumine interſtincta nigrãtẽ ſinum!

A Hinc

Hinc noctilucæ pubis argento nitens
Regina vehitur: inde radiatus comam
Ducit minores populus astrorũ choros.
Hæc illa sedes; nostræ vbi toto fluens
Fœlicitatis vbere exundat domus.
Vbi semper explet, atq; inexpletã sitim
Irrigua largo flumine voluptas alit.
Ideoq. curas diuitum, & fluxas opes,
Vrbisq. fugi gaudia; vt solus gemam
Inhospitalis montium cultor iugi,
Spretorq. rerũ: maior at regni arbiter,
Quod animus alto corde trãquillũ regit.
Nunc cara fugi, fugio quæ nunquã sola,
Miseratus animos ciuium, lapsus ducũ.
Imis cauernis ire furiarum truces
Longè incubãtes mœnibus vidi globos,
Neapolisq. tecta nutantis quati (cus
Phlegetonte ab imo. mõstra tenarei spe-
Audere non impune permisit Deus. (fas,
Tumescit aliquod fraude cõpressũ ne-
Stygiasq. opimum cædibus pascet feras;
Sed cur trementes percutit cęli plagas,
Et fulguranti tonuit impulsu fragor?
Aut cur dehiscũt sydera? allabẽs cohors
Quæ nube vehitur? Diua quæ solio nitẽs
Obarmat ære pectus, ardentes face
Crines trisulca vestit, & frontem minis?
Tunè

Tu nè imperatrix nota Cælicolũ choris
Iustitia vindex criminum terris ades?
Mundumq. terres? laureã, sceptrũ manu,
Auri coronã frangis? heu strictũ procul
Auerte fulmen. fragile num foliũ petis?
Tenueq. calamũ cuspide treme̋da feris?
An hæ canentum temperãt iram fides?

S. Petrus genibus flexis Ecstasim patitur. Cælites Phonasci concinunt.

Vindicis iras, oraq. Diuæ
Obuia sceleri, deuia Cælo
Suspice pubes, fuge flagrantem
Cuspidis ictum.
Hoc infesto numine fulmen
Stridet ab astris; ardet in atris
Certo meritos corripit igne.
Quisquis iniquo pectore condis
Improbe crimen, reditura tibi
Fulmina fingis. Placet his mentem
Vrere flammis? an cælestes
Ducere flammas? quas vibrat amor,
Diuinus Amor: rigor ardentum,
Ardor amantum; rigor impuros
Cordis ad ignes: animæ puros
Ardor ad æstus.

Descendit Iustitia è nube cũ comitibus

Iust. Non ira vindex, dextra nec telo rubens

Semper quiescit. exerit quondam faces,
Libratq. torto fulmine in pœnas flagrat.
Cælestis at quæ vulnerat, sanat manus.
Nisi peruicaces munere expugnat Deus,
Melius flagellis erudit; amores Patris
Curæq. prouidentis humanos regunt
Hac lege fines, mentiũ vt constet salus.
Magna est scelesto pena pmissũ scelus.
Delere sed nũc crimina, & sõtes placet;
Etiã innocẽtes pẽdat vt pœnã innocẽs,
Culpa nocentũ, scelere fit fratrũ nocẽs.
Auditum in altis orbibus clamat vetus
Auis, parentibusq. cognatum nefas,
Placitumq. natis. Tuq. populorũ preces
Cõrade, necdum cælitum sentis minas
Tibi timendas? Occides; nostri vt vacẽt
Operosa tela fulminis, cæcis fluet
Frater venenis. cæde Manfredus furens
Aureo natantem poculo infundet necẽ;
Postquam cruẽtis ante Iordanum dolis,
Conrade per te strauerit. gemini reus
Fit parricida regis, vt solus regat
Male ominata sceptra, quę signat cruor.
Ceu mitis olim victima, occũbet puer
Iordanus, aræ quam vaporatis focis
Statuit Sacerdos: Candidũ florem metis
Conrade, vix quem ruptus emisit calyx;
Gra-

Gratus sed illo cælitũ in summas odor
Expirat oras. colla succisus rubet,
Vt purpurato pulcher exsurgat sinu,
Et niuea roseis membra Iordanus notis
Velut pyropis ornet. Hoc cæso pudor,
Pietasq; iuueni seruat, hoc rerum sator
Qui facta iustis lancibus librans Deus
Fœlicibus lamenta commutat bonis.
Longè his remotus occidis Cæsar; tamẽ
Non pœnitendo funere immersus peris.
Propera scelestũ pœna torquebit minor;
Dilata crescet; semper augetur scelus.
Nec tu necatis spolia germanis feres
Dira ò tuorum pestis, ò secli lues
Manfrede. post cruore fœdatã domum,
Post gemina fratrũ funera, aggestis super
Cõposita feretris corpora, vltricis manus
Sera documenta truncus infœlix dabis.
Quę regna turpas sanguine, notabis tuo.
Et pace rector impius, bello tremens
Iacebis insepultus, ignotus, litus
Cruore, puluere, militum ludibrio.
I, pœna grauior antecedentem premet.
Nec sera, sæuiore quæ telo ferit.
At grate superis Petre, supremis iuua
In rebus innocentis aduersam diem.
Nos patria rursũ sydera, & cælũ vocat

Ascendit in nubem cum comitibus canentibus.

Diua nocentes desine terras
Iracundis figere telis,
Succede tuis mitior astris.
Satis heu miseros rotat humanæ
Orbita vitæ, semita certi
Prisca doloris.
Quid mors fluuijs mergit Auernis
Quos vita suo gurgite voluit?
At vos sceleri parcite gentes;
Parcent iustis numina pœnis.

S. Pet. Cælum minatur; ni perit tellus, labat.

Conuersa Scena obsessam Vrbem castris circumpositis repræsentat.

SCENA SECVNDA.

Præfectus militum Conradianorum. Legionarij Milites.

Præf. NOndum sepulta nocte, funeream vigil
Accendit atro Lucifer cælo facem,
Altusq; pugnæ nuncium tollit iubar.
Arma expedite: fortium somnos fugat
Metū increpantis martius clāgor tubæ;

Ori-

Oritura condet vltimos belli ſonos,
Vrbisq. triſti clade,ceu nimbo minax,
Cum ciue pariter occidet cæſo dies.
Hic limes eſto martis: hunc multa nece
Commilitones, hoſtiumq. ſanguine,
Fauſtaq. deſignabitis lauro diem.

*Mil.*1.Vincere; cruento cadere vel bello iuuat;
Nullus ſalutem credit infami fugæ.

*Mil.*2.Vitam fuga quis emit, vt laudē fuget?

*Præf.*Nihil hic timendū. reſtat exiguus labor
Finis laborum; frangite occluſas fores,
Hoſtem latebris ſternite trementē ſuis,
Parthenope ab vndis flagret:extinctam, obrutam
Superſtes olim paruus oſtendat cinis.

*Mil.*Peracta credas tutus in tenebris latet,
Et clauſus hoſtis mœnibus cōdit metū,
His obruatur. Quātus in cladē vltimam
Paratur ignis? Quantus ardentem cruor
Reſtinguet ignem? flamma ceu nemoris vorax
Agitata cauris roborum victrix furit:
Et æſtuoſas implicans fumo faces,
Minaciores ructat in cælum globos;
Sic vrbis alta clade depaſtus furor
Pugnaciores coget in cædem manus:

Sitim cruoris pascet exundans cruor.
Longe coruscans arma vel totis ruet
Ordinibus acies, densa vel cuneis phalanx
Propiore franget vrbicas ferro domos;
Vbique vincet: Hostico accedet lucro
Hesterna vitæ summa, fatalis tubæ
Iam rupta signo. vixit, at victam sequens
Patriæ ruinis hostis extremis cadet.

Præf. Agnosco martialis ora sanguinis,
Germana regum signa. virtuti pares
Dabit coronas ductor, & vestro comes
Datus periclo Cæsarum Cæsar decus.
Nostis, rebelles quantus herculea manu
Prosternat Imperator, aduersas eques
Pedesve turmas dissipans: idem breues,
Accinctus alis fulminis, rumpat moras:
Acies inire primus, ac serum vltimus
Clausisse marté: sanguine & largo fluens,
Neq; indecorus puluere sequaces ferat
In castra lauros. militem par est, Ducis
Intaminato gloriam sequi gradu.

Mil. Vetusta narras; ista nec nostris latent
Solùm reposta cordibus; famæ aureis
Geminũ sed aucta personãt orbẽ tubis.
Quod pãdet hodie murus hostilis fores:
Cãpis quòd albẽt ossa: quòd multa nece
Fluuiale toties sanguis infecit vadum,
Cali-

Calidoq. ſpumeus amne præcipites tra-
Sebetus vndas Italo euoluit freto, (hēs
Facere Imperator vnus in cūctis poteſt.
Nec milites te Cæſare indignas manus
Conrade gerimus. Gloriæ mōſtratū iter
Semper iuuabit.

Præf. Placet hic ardor integram
Laudē daturus. Prima mēs forti eſt viro,
Amare, velle fortia: decorus labor,
Victoriæq. palma tum viuax ſubit. (cū
Sed cur moratur, cætera neq; adſūt du-
Vexilla? tumulis ſparſa cogantur ſuis;
Hodierna pugnæ munera, vt miles ferat

SCENA TERTIA.

Conradi Conſiliarius.

FVlgēs in auro, martis ac ferro potēs
Quid non ſecundis machinis virtus
Conrade, iuſtus Itali terror ſoli, (mouet?
Glaciali ab Arcto notus, & Rheni vadis
Ad Gāgis vſque fonte gēmantes aquas,
His regna victor artibus tandē premes.
Cunctis timendus Regibus, nullū times.
Vis nempe puero culta ſuccreſcit viro:
Aeuiq. pariles firma ſortitur dies.

Tener

Tener ille duras obsidens cunas puer
Creuit per arma: clarus insignes Patris
Creuit per artes. indoles illi fuit
Meritis pacisci gloriam. Primus rudi,
Tener lacerto spicula, & certi sciens
Nerui, sagittas torsit; aut dorso insidens
Pati coëgit frena spumantes equos,
Formidolosus miles, ac bello ferox
Quæsitus imperator, hostiles fores
Primus refregit, aggere aduerso stetit.
Idemq; dubiæ fortè si vires labant,
Subit expeditus arte, consilio domat.
Nimis at beatos vitia deformant dies.
Mortalitatis rarus in bonis apex.
Qualis paternis Annibal votus sacris
Boream, niuesq. rupit alpinis iugis;
Et cum latinas cingeret castris domos,
Inordinatam corde virtutem ferus
Composuit Afer punicis mistam dolis,
Crudelitatis artifex, iusti rapax.
Sic Cæsar atrox, sanguine effuso tepens
Violentus, implacatus, irarum abdito
Viuaciores ventilans odio faces,
Auidusq. regni, sceptra vel calido petat
Immersa fratris sanguine; aut animo tumens,
(Quæ Federicus forsan edocuit pater

Exem-

Exempla natos) vanus & fastu improbo
Diuina temnat; non superbificũ domat
Qui Vaticanos cultus attollit Patres.
At sola Pietas culta mortales regit.
Vis solida nescit impium,& stantẽ ruet,
Ni fortiori numine obfirmet Deus.
Quàm timeo,luctuosa nè surgat dies!
Aut sibi cupressos Cæsar è bello legat!
Mutet feretrum nè triumphales rotas!
Vates,recordor,nobilis (tenuit senex
Qui solus Istrũ propter,horrentẽ specũ,
Potentibusq. sydera emouit sonis,
Votisq. supplex)laureã postquã imperi,
Et Cæsari austriana Conrado tulit;
Vienna fasces; feruido afflatus sinu ,
Cur,inquit,istas,Iuuenis ò preceps mo- (ri
Geris coronas? Itali ad muros freti
Geminis triũphũ specto permistũ rogis;
Placidoq. Siren subdola absorbet mari,
Has cecinit actus numine ãbages Pater.
Littorea cerno mœnia, & claram suis
Vrbem superba mole regnantem fretis.
Hæc illa Siren domina,concentu rapax,
Pelagusq. fallax. Cæsar exitium vides.
Iordanus aderit . geminus hinc prodit rogus?
Super occidentis ora germanus cadet

At

At quis periclum conijcit? Ciuis? pauet.
Miles? tuetur. Frater? hic nutat fides;
Vbi hanc remouit coniugi infidus pater.
Manfredus odijs fœtus occultis furit,
Inhiansq. regno, regis obseruat latus.
Nũc seruitutem pronus indignam pati,
Vt imperare discat. ah docilem manum
Nè faciat ensis. Educas anguem sinu,
Et pestilentis Gorgonis virus bibis
Conrade; quoties imminens vidi malũ,
Superq. cecini regna luctificas vices!
Surdoq. dixi. Crescet hinc flãmæ vigor,
Cui præbet audax pabulum fœlicitas.
Quot faustitatis gaudia incautũ obruẽt?
Reciprocat fors læta: propositi leuis
Datum reposcit: rarus inuentam tenes:
Pede obsequẽtẽ quisquis immoto putat
Fixisse, spernit cuncta, desperat nihil;
Quà feriat, hostis interim tutus videt.

SCENA QVARTA.

Conradus Cæsar. Consiliarius.

TAndem rebellis vinctus imbelles manus
Conradiano colla supponet iugo.

De-

Deseruit vrbem miles, & iustā necem,
Adesse quam timebat, excussit fuga.
Agnouit, ingens bella quæ victis ferat
Conradus, atrox, sæuus, implacabilis,
Conferre pugnas marte si certāt pares;
Humaniorq. nunciam Pacis gerens,
At supplicanti dexteram. Par est mihi,
Sterni rebellem, supplicē attolli, decus.
Eueniet. (ausis astra quod cedunt meis)
Aut hostis vrbem dedet, aut ipse eruam,
Et æqua ponam tecta fumanti solo.
Hodie inuidenda videat, & discat nouā,
Sol æmulatus luce, victoris iubar.
Adesset vtinam frater, vt visu auream,
Mihi ante nūquam visus, expleret diem.
Iordane quid moraris? aduentus tuos
Belli reposcūt exitus: Huc tandem ades:
Fratrem videbis æquus Augustū, Italis
Natum triumphis: gloriam belli vetus
Cui cedat ætas, Cæsarum lauro minor.

Cons. At te nimis secunda ne efferant, caue;
Dux insolenti tempera victoriæ.
Attollit, & mox deprimit, sistit, mouet,
Et spiritum aufert Principum, Princeps
Deus.

Conr. Quid iā timēdū præcipis? stratos duces
Et vinciendas metuis hostiles manus

Amen-

Amentius nil rege; qui ſemper timet.

Conſ. Amentius nil rege; qui nunquam timet.

Conr. Quē ſceptra pęnis eximūt, ſoluūt metu.

Conſ. Supplicia paucos eximūt, nullos metus.
Conſilia pauidus verſat, incumbēs malū
Si quà repellat: ferreos nexus terit,
Clauſasq. fractis poſtibus pandit fores.
Timeas, timensq. conſulas; acres dabunt
Conſulta vires, impares audax mouet.

Conr. Vbi nullus hoſtis, habeo quod metuam
nihil.

Conſ. Vbi nullus hoſtis, proditor ſeruus vacat?
Hic & venena miſcet, & feſtæ dapis
Iucundiorem poculo inſtillat necem.

Conr. Nimis ſecunda crimine vacabit dies.

Conſ. Nimis ſerena, nunciat nimbos dies;
Eademq. ſubito fulmine interdum tonat.
Rubicunda nimius ora ſi mutat color,
Morbis propinquant corpora. recedunt
retro, (altior,
Quæ ſumma nequeūt progredi: nunquā
Humana vinces, turbo quin vitā rotet.
Timere cum nil incipis, id ipſum time.

Conr. Funeſta ſed cur bella decernunt duces?
Nutat tumultu martis, & quaſſus tremit,
Vt pacis almas orbis immutet vices.
Exhauſta cernis bella, quid pacē times?

Quem

Conſ. Quẽ bella ſeruãt, tuta pax ſæpe obruit:
Et cui pepercit hoſtis, hunc ciuis ferit.
Aperta cernis odia, ſi martem cies:
Operta nutris odia, ſi pacem foues.
Hoſtilis euitare vim potentiæ
Potes Imperator, nota, quæ bello furit.
Nec proditores fugere, nec cæcis vales
Adacta telis vulnera. occultè ſubit
Variumq. pectus perfuga inuoluit dolis
Rarò explicatis. ſæpe quẽ nondũ caues,
Imminet, & ictu grauior orditur necẽ.

Conr. Vt nemo vulnus inferat; hic enſis dabit.
Bellum remoui, cõtudi obſtantes minas,
Fœliciorq. patre Parthenopen premo.
Hæc me tuentur regna, quẽ ſolũ timent.

Conſ. Non hæc tuentur regna, ſi ſolũ timent
Quiſquis timetur, timeat; vtrinque eſt nocens:
Vires nocẽdo quiſq; ne nõ ſegnes habet.

Conr. Metuendus enſis fuerat, incerto exitu
Dum valida contra bella Cãpanus tulit:
Dum caſtra verberaret horrendũ tonãs
Hyems onuſta turbine: allatrans canis
Super æſtuoſis cum flagraret ignibus:
Patriamq. feſſus poſceret, caræ domus
Expoſtulatam miles obiurgans moram.
Vicimus, & vrbi victor imponam iugũ;

Fœli-

Fœlicitatem nemo non auget meam.

Conſ. Fœlicitatem falſa conturbat fides.
Aduerſa rarò ſequitur: at ſæpe impius
Tutam ſecundis proditor fraudē ſtruit.

Conr. Mãfredus omnes cautus eludet dolos.

Conſ. Tibi innocens Manfredus?

Conr Vt fratrem decet.

Conſ. Vt fraudulentum. Funera ingeſſit Patri.

Conr. Iam funerando ſcilicet.

Conſ. Nondum tenes
Quod clamat Italus omnis?

Conr. Aſſutam canis
Generi Sueuo fabulam; lecto incubans
Magni vt parentis ſtrinxerit vitam ferus
Puluino adacto frater? ò ſæuus pudor,
O facinus ementita, nec leui probro
Apulia noſtræ gentis in labem feris
Inexpiandi ſceleris infames notas?
Quã frãgere audax gloriã bello nequis,
Maculare tentas. contulit fortes manus
Subitoq. frena iniecit, aſſeruit meis
Sceptris rebellem frater; hinc vanus ſtrepit (quax
Vulgi per aures rumor. At vulgus lo-
Spreuiſſe regum eſt. populus incaſſum fremat;
Viles tumultus laudis euincet nitor.

SCE-

SCENA QVINTA.

Præfectus Militum. Conradus. Consiliarius. Milites.

Præf. SAlue Imperator, cui secunda prosperis
Euentibus consilia fortunet Deus.
Quiete fessos miles, & iussa dape
Curauit artus: iamq. densatis calent
Iræ maniplis; inserit capulis manus,
Aut grauibus hastis onerat impatiẽs furor:
Accendit æreus vndiq; ad pugnã fragor.
Ipsi fatigant frena, & hinnitũ aspero
Equi insidentũm pondere irarũ truces
Minantur vrbi. signa at incertis globis,
Nec ordinatas digerunt turmas Duces.
Instrue volentes; nutibus pendent tuis,
Quibus obsequendo crescit astrictus vigor:
Pars est quibus victoriæ obsequiũ Ducis.
Conr. Hic ordinari militem nostrum placet.
Lunentur acies, fluctuet ferro solum,
Discreta signis ordines ducant suos,
Totaq. tempestate martis agmina
Campis inundent: militum ciuis procul

Minas paueſcat: poſtea Encelado pares
Videat tremenda tecta vellentes manu.
Tales in arma milites Cæſar lego:
Alij rapaces, ſcelere venales emunt;
Victoria decus, dedecus nec habet fuga.

Praf. Tuos notabis Cæſar, haud fallunt Ducē.
Huc explicatas omnis è caſtris agat
Legio cohortes; fuſa quæ circum viris
Coronet vrbem: ſaxa quæ fundis rotās
Caterua longè miſſilem ſpargat necem:
Quæ ſurgat alto ꝓpior in muros gradu:
Portans ruinam mœnibus, tectis facem:
Et quæ catenis clauſtra diffractis terat:
Quicūque in hoſtē funus extremū gerit.

Inſtruitur ad oppugnandum acies.

Conr. Placuit hic ordo militum: ærati micans
Hæc martis acies. Vince: nō hoſtē petis,
Duce me ſubactum miles: inuictus petis
Ciues inermes. Fama ſed quales feret
Titulos merenti? pulſa iam Phœbi rotis
Cælum coëgit aſtra, ne properent tuis
Sibi inuidendum ducere è factis iubar.
Nec, ſuetus aruo legere florenti roſas,
Tua ſuſtinebit arma Campanus; viros
Obrue volētes. claſſica ingeminăt tubis;
At ſolita pugnam canere, iam lauros
canunt.

SCE-

SCENA SEXTA.

Tribunus mil. Senator Neapolitan. Conradus. Consiliarius. Præfectus militum. Milites.

Trib. SEnator vrbe missus affatus tuos
Petit Imperator.
Sen. Fulmen ô Cæsar Ducum
Depone bella, marte iam miles vacet.
Neapolis subacta Conrado auspice
Victoris audit iussa. iamq. vrbis fores
Prætor recludet: aureum sceptri decus
In secla Cæsar accipe, ac regno altior
Tentoria super Gangis, & Nili caput
Dispersa cunctis fige terrarum plagis.
Conr. Ducisq. ciuiumq. consilium placet.,
Vrbis ne acerba strage tempestas ruat.
Procella martialis armorum vides,
Quibus obruebat fluctibus? sæua, horrida
Excidia ceu ferebat extremus dies?
Præf. Feret. Sueui turbinis pressus fragor
Nondum resedit. miles infestis adhuc
Stragē minatur mœnibus, prædā vocat;

Postrema merces poscitur; Cæsar dabis.
Sen. Hostilia perimat ensis, aut ignis voret.
Ciues, opesq. Cæsar immergat suas?
Quã dedimus vrbẽ, possidet. regi rapis?
Trib. Iustum reposcit miles.
Sen. Iniustè feret.
Trib. Quod ferro adeptus.
Sen. Sponte quod ciuis dedit.
Praef. Extorsit armis victor; oblatum tenet?
O perduelles. reddidit fortis manus
Quod proditoris abstulit mendax, iners.
Con. Delere facinus vrbis excidio paras?
Ignaua morbos dextra sic letho fugat.
Qui curat, haud extinguat.
Trib. Exurat, secet:
Raptor rapinas perferat, pœnas luat.
Sen. Quem pœnitet fecisse, non pœnas luit?
Conr. Supplicia pẽdit iusta, quẽ ferrum fodit.
Sen. Supplicia pendit iusta, quẽ facti pudet:
Vetus voluntas angit, ac turbat metus;
Si torquet animus, altior vexat dolor.
Conr. Si ciuis ista lege punitur scelus,
Impune fiet. vltimas belli faces
Meruit rebellis.
Sen. Iam tuus. nihil dabis
Clementioris nomini Regis, Patris?
Tuum est peræqua lance dãnare impios,
Ser

Seruare miseros. Ignis, obsidium, fames
Deleuit vrbem; miles inuadet super?
Cæsorum aceruos strage viuorum teget?
Quibus imperabis?

Con. Supplices adhuc negas
Audire voces?

Conr. Audio. cesset furor,
Nec vllus arma Cæsaris turpet cruor.
Subiectus vltro populus auertit luem
Sibi imminentem. Tuq. securus tuos
Reuise ciues senior, & Pacem refer:
Ego mox in arces aureis vectus rotis
Subibo. largo tecta sidonias opes
Ornare luxu, & obuios Regi iube
Adesse ciues. Miles at tandem meus
Cruenta martis arma, pugnandi efferas
Depone curas; vincere minando potens
Fruere triumphis; dona post, belli feres.

SCENA SEPTIMA.

Seruus Manfredi. Nuncius.

Ser. HAec castra regis; hic ego fessus viæ
Paulum morabor: perge, Conrado refer,
Adesse fratres; ipse præeuntem sequar.

Fessus; trahendo textiles longùm dolos,
Nec dum quiesco scilicet. Animus sibi
Ni pertinax luctatur, obnitens malo,
Consilia rerum turbido haud salo reget.
Vt magna paruus acta conuellit labor!
Auraq. vectum prospera aduersus freto
Resorbet æstus! littori adnantem vorat!
At qui periclis horret obiectum caput,
Inglorius, iners, immemor laudis iacet.
Per ausa fortis inuenit rebus viam,
Et fraudulẽtus. Quisquis obstantẽ acrior
Loco mouere destinat, sibi admouet
Immane curis pondus; & casu prior,
Simulue lapsus forte labentem premet.
Quæ palma fraudibus aderit forsã meis.
Sed tamen agendum est. animus illectus bonis
Post affuturis spernit intentam necem.
Spes vna domino iunxit, hoc serui salus
Agitatur astro. Fratribus fortẽ inuidens
Fremensq. secũ regna Mãfredus coquit.
Cæsar Sueuos Italis fasces nouat:
Sol ymamq. Trinacrimq. Iordanus regit:
At ille adoret regium longè decus.
O fausta, quam Conrade, Iordano, salus,
Misisti; acerbis rebus imposuit modum,
Mihi salutem reddidit. Fratri obuius
Man-

Manfredus vmbra noctis obnubés gradũ
Visit Ioannem, Libya quem belli ducem
Sicula regentem castra Iordano dedit.
Inuicta in armis dextera, incerta est fi-
Italũ nec afris moribus nudat soliũ. (des:
Oblata vidi tempora. Medentis manus
Obseruat horas;hora si fallit manum,
Fométa peccant.capio quod dabat dies,
Dubiũq.verto cardiné:huc monitis meis
Manfredus auro machinas multo vehit,
Mauri vt reuellat corda; tũ certans dolis
Ille imparatum Cæsarem dedat neci.
Cætera sequentur. Maure nõ aurũ potes
Ludere. Libyssa stabit hic tandem fides.

SCENA OCTAVA.

Conradus. Nuncius. Milites. Seruus Manfredi.

Conr. OCcurre miles ocyor; castris meus
Iordanus aderit, festus it fratri
dies.
Tibi æra in auro fulguret,ostro chlamys:
Et discolores ventilet cassis iubas.
Mox explicata per renidentes agros
Augusta Martis pompa me signet ducẽ.

At tu viarum nuncius causam refer
Iterque fratris.

Nun. Frater amplexus tuos
Nec visa quærit ora. secretum iacis
Nexum in volētem Cæsar; adeuntē rapit
Famæ iste claris emicans armis nitor.
Fruiturus ore Cæsaris, regni simul
Ille auspicatos gratulaturus dies,
Latrata canibus cærula, & Scyllæ rapax
Vectus secunda puppe transmisit fretum
Tum sospitarunt sydera & tellus iter.
Aderitq. mox sequuta Iordanum Parens
Isabella: siculo classe quam vectam salo
Deducit Hauspurgensis Augustas regens
Rodulfus alnos; mœnibus visat semel
Siren vt orbis lumina illabi suis.

Conr. Exaggerata pectore vndanti premens,
Quis non refundat gaudia? haud tātæ pa-
Fœlicitati corde laxantur sinus. (res,
Erumpat, eluctetur. ò dulci ambitu
Mihi reditura gaudia. impulsus cadit
Terrore nostro ciuis: huc omnis nouo
Sueuia spectaculo accedit domus
Struens honores Cæsari, palmam Duci;
Et pòst Olympo culmen erectum labet?
Non superat alta nubium turbo minax.

Ser. Quodcūq; noceat, dextra Māfredi teret.

SCE.

SCENA NONA.

Manfredus. Conradus. Iordanus. Conradi Consiliarius. Ioannes Maurus. Milites.

Manf. AVguste, terror Principum, Regum decus,
Tibi famulantem dedico frater fidem.
Iubes? recedo. redeo? Iordanus iubet:
Duco & sequētē. Castra proh qualē tibi
Fratrem videbunt paribus augustæ Ducē
Pugnare titulis gloriæ! quamquam subit
Aetate, sceptris, marte germanus minor.

Conr. Tandem redisti carior, & auctum nouo
Sic dono amicas Cæsarē? aduersos dies
Trahere videbar, castra cùm rector diù
Solus tenerem.

Manf. Sola non Cæsar tenes;
Fortuna tecum, Martis indomitus furor,
Minæq; & Iræ dimicant: Prudens vigor
Fortisq. mentis Impetus stipant Ducem.
Exempla terris nota virtutum dabis,
Vbi marte domitam strraueris Neapolim.

Conr. Mittatur isthæc cura; iam captā tenes.
Dedere ciues sponte, ne cunctis forent

Hodie

Hodie rogali lapſus è flamma cinis.

Mil. Ecce opperitur Cæſar aduentus tuos.

Iord. Spectate nunquam, ſemper ò ſalue mihi
Venerate Cæſar.

Conr. Altior noſtris ades
Iordane votis, fratribus maior tuis:
Minor quod ætas abſtulit, Virtus dedit.
Tandem vocatus aduenis.

Iord. Tandem licet
Mihi Cæſarem videre: complexu ſinum
Tenere primo. Video quas cordi intimas
Ignotus ante vultus accendat faces.
Accipio, meritis antecedentem ſequor.
An me experiri bella miſcentem placet?
Sociumq. laudis? ſigna Trinacriæ manus
Tibi explicãtur: pectus hoc animat cruor
Tuæ ſaluti, gloriæ: vitam, necem,
Cõmune facio fratribus ſceptrũ; geras:
Fratrem perenni iure qui Regem reges.

Conr. Tu poteris orbẽ regere, qui mauis regi.
Nec, digna ſi te munera daturus geris,
Minora referes; poſſides quidquid meis
Frenatur armis, addita & donis reges,
Quæ Mars ſubactæ regna Sirenis dedit.

Manf. Fraterna pietas; lege proh quanta premis
Mortale pectus. ò vetuſtos Caſtores.

Poſt

Post bella victor Cæsar in fratrem pius
Germana vincere decora officio studes;
Nunquã triumphas clarior. certas minor
Iordane vinci nescius: nunquam tuis
Impar futurus laudibus fratrem cies.

Cons. Sic esse caris studia germanis decet.
Quibus vna generis gloria est, præceps cadet
Si diuidatur: scissa scindentem obruet.
At vbi coërcet mutuos nexus fides,
Vis nulla soluet; vincula implexu tegent;
Replicata duplici vincla quis nodo explicat?

Iord. Cuncta ominare prospera: æternã fidẽ,
Armisq. fascibusq. fraternis Deus,
Lætumq. faustitatis impertit iubar.
Hæc gaudiorum sydere occulto seges
Fœcunda crescet.

Conr. Crescet. haud quisquam meis
Obstare votis audeat. vires, dolos
Rex, Cæsar, armis victor inuictus teram.
Habet timendũ, cuncta qui superat, nihil.

Iord. Habet timendũ, cuncta, qui superat, Deũ.
Humana pendet omnis hinc fœlicitas.

Conr. Fœlicitas incerta, ni summum tenet.
Cum summa tenuit, tuta nil infra pauet.
Indulget hoc & numen, & votis adest

Nostris

Nostris vocatum: studia dum Cæli fauēt
Nos & fouemur: aureis vectos rotis
Hodie triumphus nobilis in vrbē vehat:
Venisse te victoriæ in partem decet.
Manfredus arcē militū inducet globos:
Dux obsidebit regias turma fores.

Iord. Maurum futuræ poscit & pompæ labor,
Operisq. pondus; acer, indomitus manu
Quod imperaris Cæsar, actutum geret.

Conr. Sat notus Italis Maurus; Europæ vagum
Quē Fama in omnes dissita euexit plagas.
Inuicte perge; condis æqualem tuæ
Fronti coronā: præmia & quondā feret,
Seclisq. lingua postera æternis canet.
Hæc magna merces.

Mau. Maior est laudum seges,
Tua iussa capere Cæsar, & calle arduo
Sub te labores Hercule ingentes pati.
Quis potior imperare? vel regni arduos
Tractare fasces? si placet Maurus, iube:
Non hac iubentem dextera fallo ducem.

Conr. Nec fallit animū dextra; par illi comes,
Magnumq. magna sequitur. agnosco tuæ
Virtutis alta decora. victrices simul
Si ad bella curas ferre Iordanus iubet,
Legione densa militum vndantes vias,
Mox & propinqua littori implebis fora.

Vndique

Vndique rebellis videat æratas manus.

Cent. Quos imperasti Cæsar adduci viros,
Hesterna ciues pugna captiuos dedit.

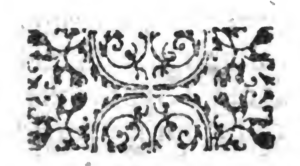
Conr Aëna ciuis vincla dediscat meus;
Nodis leuate ferreis artus graues.

CHORVS.

O Cclusas aperi fores.
O dilecta tuis Patria ciuibus.
Belli vincula soluimus;
Et passi tenebras carceris horridas
Cæli solibus aureis,
Sirenum liquidis reddimur otijs.
At quæ ferrea gessimus
Obstricti misero vincula pectore,
Vrbs non ante domabilis,
Nunc frenata tuis insere mœnibus.
Triste: at fulmine bellico
Est pacis niueæ gratia pulchrior.
Vernis cincta leporibus
Hæc terris melior munera diuidit.
Quem non classica terreant
Martis sanguineis aucta furoribus?
Nec tu blanda per æquora
Siren vitiferis vecta curulibus

Flebas

Flebas ſola rigentibus
Aduenisse tibi bella trionibus.
Ponti ab littore duplicis
Iam pridem fugiens Italus ingemit,
Armatos Aquilonibus
Hic ſedem populos quærere ciuicam.
Quis Cimbros memoret truces?
Et merſo profugos littore Theutonas?
Mundi regia nobilis
Heu frenos Geticos diruta pertulit.
Et ſæuos pereuntia
Senſit regna duces figere Vandalos.
Terræ proſpera patriæ
At miti venient tempora ſydere;
Magnis cùm dominis regi
Gaudebit placidis obuia legibus.

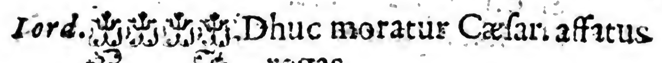

ACTVS

ACTVS SECVNDVS

SCENA PRIMA.

Iordanus. Consiliarius.

Iord. A Dhuc moratur Cæsar, affatus rogas
Tu sæpe nostros. fare, quod fatum imminens?
Super latentis tela quæ dextræ vides?
Cons. Serena vultus signa, fucatus color
Fratrisq. lætos spondet euentus amor,
Metus at recursat, dubia quod sceptris venit
Geminis potestas: regna nõ capiũt duos.
Diuisa quæ legauit emoriens Pater,
Dissoluit vna. turbido scindens vado
Abrupit Italis Sicula ceu pontus sola:
Sic ille sceptris abscidit. nutat, perit,
Ob regna geminis regibus nulla est fides.
Iord, Nam quod periclo reris obiectũ caput?
Cons. Infirmior qui vulneri exponit latus.
Iord. Inerme nullus vulneri exponit latus,
Quem nomen armat regium.

Conſ. Haud ſemper tegit
Nomen regentis. inſtat à tergo altior,
Et fortiore dextera interdum necat.
Sic enſis enſem frangit, & ſilicem ſilex;
Percuſſus impar viribus cedet, cadet.

Iord, Cur iſta nobis præcinis? nullus cadet.
Si fortè lapſus incidat, miles, Duces
Placidum cadenti ſponte ſupponēt ſinū,
Meliorq. ſurget; vndiq; obuallat ſalus.

Conſ. Sic corda ſcelere liberas? nondū vides,
Cupido cuncta vt impotens vertit, ruit?
Nondū quid animæ liuor, aut quò deuius
Iordane noſti mentis erumpat furor?
Quid vel potentes nolle, vel ſceptro pa-
res?
Aura minore vectus imperio ſubis?
Cæſar fauebit. imparem vincis notam?
Sublimiorq. gloria tangis gradum?
Deijciet idem, viq, deiectum premet.
Noui ego, quod altè condat ingenium
vafer;
Præceps ad iram, ſubdolus, fallax, ferus,
Et peierati iuris, & mentis tenax
Spe cuncta deuorantis, obſtantes ſibi
Si fortè faſces credat, effringet tuos:
Caroq. ſanguine myſta crudelis litans
Te te hoſtiam atris imperi ſacris dabit.

Omnia

Omnia putat licere, qui regnum petit:
Nec regna credit esse, ni solus regat.
Iord. Fraternus odia franget, & furias amor.
Cons. Vel nulla fratrũ, summa vel odia exeũt.
Iord. Non vnus odia summa progignit dies;
Parit ira, tempus nutrit, attollunt minæ,
Mora firmat, animus roborat probri memor,
Tum rabida serus arma distringit furor.
Cons. Iræ imperabis ordinem? feruet, furit
Indomita, & exlex; euomit cæci truces
Cordis tumultus, victa non cedet, nouo
Rursũ æstuabit impetu: abducẽs moras
Non vulnerabit, ocyor ni vulneret.
Iord. Inuoluet vnde turbo tam subitus duces?
Inopina sic procella non vndas mouet.
Cons. Procella nautis, antequã surgat, fremit:
Ante & fatiscens nũciat lapsum domus:
Monstratq. fulmen, antequam feriat, facẽ;
Ab homine subitum nascitur, nullis malũ
Notis prehẽsum: tegitur occultũ magis,
Quo mage propinquat; Ira dissimulãs fe-
Iord. At non repressit victor irarũ faces (rit.
Conradus animum temperans augustior
Quam regna?
Cons. Regna possidet, qui sic regit,
Diuturna terris sceptra securus ferens.

Intemperatis ille sed regitur malis,
Secretiore verberatus impiam
Mentem procella. diligit: verso die
Exercet odia.

Iord. Iusta si fuerint tamen.
Haud exprobari regibus vulgò decet
Consilia mentis; oderint, metuant, ament.
Hæc iudicandus iudicet? Clauum regit
Quicunq; puppis, aura quo ducit, mouet;
Arbitria nescit institor, nautam probat.
Vbi malefacta corrigis, non corriges
Male arguendo; consulas, si quid boni
Est cōsulendum: reliqua cōponet Deus:
Malè ominaris, nulla si apparent mala.
Tamen cauebo. Fratris excutiam sinus,
Occulta retegam vota, fallaces nodos;
Vitare nunc, haud regiæ mentis reor.

SCENA SECVNDA.

Præfectus Vrbis Neapolis. Senatores.

Præf. CEssare pulso marte, lethalem tubam,
Cædéq; volui. cessit ò Pacis quies
O sospitatrix gaudiorum nuncia,
Foecundæ amica Cereris, & frugū ferax,

Altrix

Altrix pudoris, sobolis ingenuæ parens.
Pax arua longè tristia, & miseras diu
Campaniæ feracis odisti domos.
Nec licuit altis populos vuis graues,
Culmosq; latis stringere albentes agris.
Defensa qualis Roma Sacrorum Patri
Messes aceruat; frugibus campi nitent,
Et longa ciuibus otia effundit Tybris.

Sen. Offerre dum licebat insani caput
Martis periclis, vita sanguineo stetit
Obuia duello; Patria nec metuit minas,
Et hostis arma contudit. Pacis nitor
Iam pulcher elucebit; ancipiti salus
Versata ludo certa iam figet gradum.

Sen. 2. Agnosco pacis munera, ò tandem meis
Potiora votis. Principem victis dedit,
Cui terra gemino ab axe nō æquū daret;
Seruire iusto, pulcra libertas Duci est.

SCENA TERTIA.

Conradus, Iordanus curru vecti. Duces. Milites. Praefectus Vrbis. Senatores.

Praef. Mil. SVa quisque miles signa processu pari,
Seruet manipolos, ordines ductor regat:

Numerisq. militaribus turmæ ſonent ;
Aeterna meritos carmina Heroas decẽt.

Mil.Chor. Age laureata pubes
Cane Cæſaris coronas .
Age deſtinata Marti
Cane victa pertinacis
Male tuta Ciuis arma .
Age iam ſoluta bello
Cane bellicos honores :
Italosq. per triumphos
Redimita fronde pubes
Ducis ante læta currus,
Parilesq. Regis axes
Cane Io, Io triumphe .

Præf.Vrb. Hodierna Cæſar ſupplices , proni tuos
Et ante currus gratulamur gaudia ,
Fratremq iuſto proſequi obſequio iuuat;
At deprecantes patriæ infauſtos dies .
Afflicta bello venit in veſtros ſinus.
Alũna Charitũ,blanda dominatrix freti ;
Ex ore gemino videat allapſum iubar;
Nũquam obligatã populus abrũpet fidé .

Conr. Quæ cogitaſtis bella perituri meo
Sub marte ciues? populus infrenis ſuæ
Inſtas habenas Cæſaris: currum Ducis in
Domitoris ora Principis victus vocat?

Adſum:

Adſum: videbunt gnara vincēdi manus,
Sed nouit eadē parcere: auguſta premo
Gentes, ſubinde ſupplices dextra leuo.
Vos fauſta pompæ vota victrici date.

Mil. Chor. Age laureata pubes &c.

ITE ſublimes parili triumpho
Frontis auguſtæ glomerate lucem
Aemulam Phœbi, geminumq. Reges
Ducite currum.
Vidimus nexis domitam catenis
Floream ponti trepidantis vrbem;
Frena victores docili dediſtis
Ferrea collo.
Audiat longe, meritosq. honores
Augeat tellus, paueatq. forti
Sic in extremos populos iturum
Cæſare martem.
Aridam qualis ſtipulam voracis
Corripit flammæ violentus ardor:
Nec valent ſyluæ teneras tueri
Arbore frondes.
Cæſar occluſam metuendus vrbem
Marte ſic ardens quarit, & minaci
Diruit muros, rapit occidentes
Fulmine ciues.
Subdola ignauos meditata cantus

Luserat Siren, placidiq. fluctus
Blanda vocali fide murmurantes
Mouerat vndas.

Sed nec audaces in amica bella
Abstulit sensus canor, aut dolosis
Vocibus vinci facilis retorsit
Praelia victor.

Non capit linguæ cytharæq. cantus,
Quem tubæ clangunt lituiq. circum,
Et cient pulsu tepidi cruoris
Tympana riuos.

Hunc mouet magno sonitu per auras
Fama decurrens: mouet imperantes
Quæ regit fasces, stabilemq. seruat
Gloria laudem.

Vincitis bello, reditura secla
Laudibus iustis superate reges:
Cedet & vestris minus inuidebit
Laudibus æuum.

Age laureata pubes, &c.

SCENA QVARTA.

Manfredus.

ABite, pendet animus arcanis vacans.
Vt tota se profudit in fratrũ sinus

Foeli-

Fœlicitatis summa? Nec misero satis(ra?
Mihi semel horrida ferre, probrosa aspe-
Acerbitatis vulnera exuperant modum.
Aduersa quisquis ingemit, nusquā dolet
Semel esse miserū: sēper inueniet miser,
Quod doleat iterū. memet infœlix gemo
Regni paterni tangere extremos gradus
Parui Tarenti Principē? Haud sistit malū;
Honore fratrū crescit. Hic claros manu
Frenans Sueuos Italo rector solo,
Super euocatus imperat terris, aquis.
Et Trinacrim adigit alter, & Solymam premit.
Ego solus expers imperi, regni inscius
Turpis repellor scilicet; demens, iners,
Fratrum flagellis verberandus asperis,
Igni notandum vile mancipium. ô Pater,
O Federice liberis monstrum tuis
Parentibusq. turbo, quam legas luem
Meliora merito? tardius pressi ferum
Ego quidem amaris vltus inuētis caput,
Multaq. morti veste morientem dedi,
Peius merentē; sceptra natorum optimo
Mihi rapta reperens. Iamq. tollebā meos
Duplices ad oras Itali fasces maris,
Cum tonuit improuisus, immitis, rapax
Aquilone ab alto lapsus, & tristi gelu

Cæſar Trionum: qualis hibernas ſuper
Repente Boreas mugit inuectus niues.
Mox imperãtem deijcit, ſceptrum vorat
Mihi deſtinatũ. fruere, dum per me licet,
Potire, ſpolijs raptor; at furta ocyus
Extorta reddes barbare, ò reddes; meis
Non latro ſentit fulmen expreſſum dolis?
Quid Maure ceſſas? intona, arctoã ferã
Malè laureata ſerta geſtantem comis
Nouus ſicano fulmine abſumes Gigas.
Bis obligatam cæde feſtina fidem
Seruabis Afer. dona non dabis ſemel
Cũ ꝓpera ded. ris. Forsã extinguã duos:
Iordanus illo forſan impulſu cadet. (rũ
Mihi regna duplicans. Gentis at dicar ſe-
Monſtrum Sueuæ: dicar Italiæ probrũ?
Et criminum ardens Hydra pullulantium
Qui iungo funus funeri, & necem neci?
Quid hoc? Chimæra gẽtiũ, latrans fame
Harpya, Gorgon anguibus ſtridẽs vocer:
Curabo tenues ſcilicet frondis ſonos,
Scelerũq. fraudis inſcius quæram modũ,
Notus parentis carnifex? Vltra modum
Exaggerentur. omne non moueat nefas
Patris cruentus ſanguine? ò nefas, nefas.
O quis pauentes verberat viſus? Quis ò?
Furiat recuſſam ſquallida mentem face

SCE-

SCENA QVINTA.

Vmbra. Manfredus.

HVc silentis vulgus orbis
Incolæq. noctis atræ,
Huc adeste lucis hostes,
Parricidam, fratricidam
Vulnerate, cædite.

Manf. Quid huc refractus orbe pallẽti specus
Immurmurãtes vomuit vmbrarũ greges?
Quis vestra, manes limina il lapsus, nigras
Pulsat cauernas? cedite, profundo sinu
Tellus fugaces incolas noctis vocat.

Vmb. 1. Tu cũcta Ditis mõstra, tu pœnas cies.
Huc verte, quo declinat obrutum pauor?
Cætus tuorum criminum vindex adest.

Manf. Emissum inani ab ore mentiris sonum:
O vmbra mortis filia hinc vitam petis?

Vmb. 1. O prædo vitæ, generis euersor tui.
Quæ busta fratrum condis? extinctam domum
Quanto sequeris igne? quo ferro cades,
Nisi expiatum refugis, abrumpis nefas?
Et tu necatis spolia germanis feres?

Manf. Pater necauit filium.

Vmb.2. Natum Pater
Strauit merentem.
Manf. Cæſar occumbet merens,
Cuì ſceptra cædes, purpurā fecit cruor.
Vmb.3. Tibi vindicādū particeps ſumis ſcelus?
Rurſusq. regnū ſanguinis fluctū obruēs?
Contaminatum ſtrage fraterna premes?
Manf. Pater ante nato ſceptra quæ rapuit, peto.
Vmb.4. O Scylla clari generis, ignotū genus,
Stirpis Sueuæ dedecus, crimen Patris,
Tu ne inquinata polluas ſceptrū manu,
Humanitate deuius, ferus feris? (net.
Manf. Humanitatē gnara nunc vmbra admo-
Vmb.1. Humanitatis vmbra plus habet, ferus
Quam raptor hominum.
Manf. Larua ſed palam loquax
Nil hominis, Vmbræ quæ ſilet; præfert (nihil.
Vmb.2. O turbo fidei.
Manf. Solis ò nubes, abi.
Vmb.3. Vorago Patrij ſanguinis.
Manf. Sed non tui.
Vmb.4. Procella Pacis, regibus triſtis lues.
Manf. Pax ſtabit vno Rege; quā plures ſugāt.
Quid tres creātur Principes? vnus regat.
Vmb.4. Melior in omnes vnus at regnū ferat.
Manf. Eſt ille melior regna qui fecit ſibi,

Quam

Quam qui paterna ſuſcipit.
Vmb 2. Si non rapit:
Manſ. Nō rapit, abacta regna, qui iuſtè capit.
Vmb. 2. Quæſita crimine regna quærentem obruent.
Manſ. Quæſita regna crimine tuebor pius.
Vmb. Adhuc coactus incubat menti furor?
Necdū venena corde lymphato vomis?
Aperite campi viſcera: obſcuro fragor
Emiſſus infremat orbe: colliſa intimo
Profunda tellus murmure abſorbe, arduis
Mundi ruinis obrue infœlix caput.
Vos agite in altū pectus immanes metus
Vmbræ ſequaces. ſtirpis antiquæ luem
Eripite cælo. patriam vertat domum?
Quam fraudulētus deſtinat, mortē ferat.
Meditaris inique ſatelles
Fera vulnera funera regum,
Tibi triſtia funera duces.
Tumet alta cruoribus vnda,
Vbi vortice merſa voraci
Lita crimine mēbra recondes. (fas,
Manſ. Heu crucior, agitor, ardeo; agnoſco ne-
Ignoſcite duces noctis. an culpæ inſcius
Has cogitati funeris pœnas luam?
Terris quis vltor punit infectum ſcelus?
Vmb. Qui ſolus hominū corda ſcrutatur Deus.

Eſt

Est ille vindex. pergis? in pœnam ruis.

Manf. Abite furiæ mentis haud tanto placet

Regnũ periclo; subitus heu mortis rigor

Obsedit artus? media quid cæli dies?

Quid Sol recessit? morior; ò dolor, dolor.

Vmb. Sat perfidus habet, corde subsidit furor,

Semianimus alio cædis auertet minas.

SCENA SEXTA.

Furia. Manfredus.

Furia QVid machinatur profugus vmbrarum globus?

Cædem retardat? iste sopitum scelus

Nondum peregit? odia non feruent satis?

Hoc incalescent igne. furialis rogi

Versata circum tæda viuacem sitim

Indet cruoris. pectori inuertam truces

Furoris æstus, cædis ardores feros.

Bibe iam cruenta flumina: insanæ sitis

Nullo domabis flumine accensas faces.

Bene est. calescent funera. hic strages coquit.

SCE-

SCENA SEPTIMA.

Seruus Iordani. Manfredus.

Ser. IAcet; nec vlla signa moriturus, gerit
Animę latẽtis. At quis est ausus meos
Necare ciues? video? proh rerum fidem:
Manfredus hic est. spirat? exangues solo
An posuit artus? ò truces vrbis dolos.
Respirat. alto vita paulatim redit
Inclusa corde.
Manf. Morior. at solùm fugit
Me vita? geminus ante germanus cadẽs
Nũ me ruina cõdet? hic tumulus placet.
Ser. Tumulos, ruinas narrat, & fratrũ neces.
Manf. Quodnam venenũ viscera exurit? vorat
Heu corda missus ore laruarum vapor.
O quis receptas sãguine extinguat faces?
Non cædis vltra vota fraternæ bibam.
Nec, si cruoris flumina Sueui fluant,
Sãguineus ima fulmina extinguet liquor,
Quæ cincta flammis pectus Aethneis vomit.
Exuperet ille maria, quem posco, cruor,
Et maria cordis ebibent nostri sinus.
At Maure sãguine tẽperas fortes manus?

Ser.

Ser. Quas Maurus atro sanguini spondet ma-

Manf. An igne viuax ipse consumã feros? (nus?
Potensq. surgam? Flamma dat vires, metũ
Populata cordis. Ensis, ô ensis manu
Elatè serpentigena, amica fulmini,
Semper tonante. Qualis erectus iugis
Alto Typhœus sydere auellit polo,
Horrendus, ingens: qualis Orion fremit
Claua tremẽdus, nocte cũ Taurũ quatit:
Sic intonabo crispisulcantes faces, (duos
Magis ense formidandus; hoc scindes
Manfrede nodos, claustra regnorũ teres.
Fundes cruores auidus, implacabilis,
Quod gerere nolis, Cæsaris lictor geres.
Mersate pateris viperas, hydros mero:
Afflate dirum sæua in ora toxicum;
Non surdus alter sibilis serpentium
Regnat meorum. pereat, occidens cadat.

Ser. Tibi fulgurat Iordane, ni telum caues.

Manf. Heu quid recursat cædis infandæ furor?
Cupido mentis, ira consultrix abi.
At vertit animum, melior aspectus rapit.
Quis me corona cingit? auratos dedit
Quis ferre fasces? terra campanis vocat
Num verberata fluctibus me met ducẽ;
Sed clausa finibus Italis non est satis.
Europa Domino pande subiectos sinus,

Et

Et Libya & Asia diues, & si quam freto
Inuisa gentem condit extremo Thetis.
Obtemperare desinis? fratrum nece
Regnũ paciscor: sceptra mercatus ferã.

Ser. Redis eodem. Sanus hic sapit furor.

Manf. Adhuc resistũt? arma torquebo efferus,
Trabale mortis eminus telum vibrans:
Vtrumq. frangam pectus. Hoc auso Patrẽ
Dedi indolentem funeri: sæuit manus
Hæc officina vulnerum, stragis comes,
Ardensq, fulmen ciuium, fratrum, omniũ,
Mei occidentis; ò triumphalem diem.

SCENA OCTAVA.

S. Petrus Moronus. Seruus Iordani. Manfredus.

S. Pet. TVtum periclo mœnibus aprici sinus
Desideratis intulit tandem Deus.
Vt Marte clausas vrbis aperiret fores,
Remouit arma. Gliscit occultis tamen
Fusum venenũ pestibus: video imminens
At inuolutum cladibus cæcis malum;
Nec certa video funera. Absistat quies
Grati recessus; Auio educit specu

Peri-

Periclitantum dulcis animarum salus.

Ser. O spes cadentis seculi, ò Italum decus,
Nunc Petre tempestiuus vt regi aduenis!

S. Pet. Satis ne ducibus vota fortunat Deus?

Ser. Deus omnia domi prosperat. victâ duos
Vrbem triumpho currus inuexit duces:
Plausuq. cuncta personant. Hic solium
Emotus alta mente Manfredus furit(agēs

Manf. Mihi vnde pulsis nubibus cælum redit?
O Pater, acerbis vexor heu monstris, po-
Succurre misero. (tens

S. Pet. Cautus obserua tuos
Animæ furores, fonte quo lapsi fluant.
Si crimen agitas, peste iam certa furis;
Non vlla scelere certior tactum lues
Depascit animum; consciũ culpæ metus
Stridorq. stygia percutit tortum face.

Manf. Me culpa sceleris dira patrati fugit.

S. Pet. Sat cogitati. Prima fit noxæ parens
Placitæ voluntas: odia, vesanos ferax
Gignens amores, fraude cōtextas neces.
At qui scelesta vetuit, illapsu intimo
Scrutatus animũ numine arcano Deus,
Adest futurus vltor. Ignotum paras
Si mente facinus, cerne præsenti manũ,
Ictus minantem fulmine: ardebit, ruet,
(Ne dubita) aduret ignis, absumet vorax

Manf.

Manf. Vitādi amorē ſceleris oppreſſit metus.
S. Pet. Vitandi amorem ſceleris inijciet metus,
Si auerna mēte pauidus, & Ditem vides.
Qui criminū audet turbido infames ſalo
Tentare ſyrtes, naufragus, raptus vadis
Intrabit altos tænari ardentis lacus,
Stygiæ profundis innatans noctis rogis.
Manf. Repoſta ſunt hæc corde; fac idē precor
Seruata viuant; excidet mentis furor.
S. Pet. Abi, nocendi at immemor, pœnæ memor.
Ser. Quæ dira narras Ducibus infœlix Pater?
Auerte vates omen.
S. Pet. Auertat Deus.
Vrbs victa regem fortè victorē premet.
Precabor equidē Numen, at video ſuper
Cæleſte fulgur; & coruſcantes faces.

CHORVS.

O Parua magnis orbibus ætheris
Collata tellus, quam tamen impio
Martis laborantem tumultu
Scindimus, horribiliq. ferro.
Hic & ſub antris aurea pondera,
Quiſque & ſub vndis gemmea lumina

Rimatur, ingentesq. condit
Semper inops, populatque prædas.
Hic & fluenti perlita ſanguine
Raptis grauatur dextera faſcibus,
Perq. arma, per cædes fugaci
Fronte viret peritura laurus.
Quid inquieto quæritis integrum
Sub Sole gentes? decidit, occidit,
Quodcunque lethales ad horas
Præcipiti properat ruina.
Fruſtra parantur gaudia, triſtius
Quæ poſſidentem ſubdola deſerunt:
Aut ante probroſam cruento
Dant ſceleri, furijsq. mentem.
Eſt quod ſupernis arcibus inſidens
Nobis perennat ſydere pulchrius:
Nec tela ſenſit, nec procellas;
Aut cariem pereuntis æui.
At quis bonorum ſedulus artifex
Aeterna curat? quis fugientibus
Sublatus oris, regna fœlix
Per ſuperos meditatur axes?
Princeps Sueuo ſtemmate nobilis
Si regna in aſtris ardua conderes,
Non monſtra, pro ſceptris teneres
Non animæ furiale crimen.

ACTVS TERTIVS

SCENA PRIMA.

Seruus Manfredi.

QVis dirus hodie Regiam inua-
sit senex?
Et lustra fugiens aureum li-
men subit?
Montanus auceps vrbe venatur dapes?
Diuisa moribus Aula quàm distat tuis
Monticola, agrestis, hispide, hirsute, hor-
ride.
Malè deseruntur tecta cognatæ domus,
Si cœnobita Principum obsideat fores.
Tractare dociles arbiter frenos Ducum,
Versare corda rusticus, regum putat?
Perge, admonebis callidus, doctus reges.
In antra mox redibis, vt longè domes
Exibilatus ciuibus, rector feras.
Mihi cuncta iam prouisa disponet dolus.
Trunco velut fauilla surgentes parit
Relicta flammas; virus ita Mauri latens
Maiora post incendia euoluet sinu.
Ludicra nunc per arma decurrat iocus.

Mihi prosper hilarem finiet ludus diem.
At ecce Maurus. noster ò Mauors, tuæ
Libyæ tremendus Annibal. nondũ tonat
Terrifica ferro dextera? aut stragem vomens
Cristatus altis fulminat flammis apex?
Impune volitat Cæsar, & domitã ferus
Vrbem triumphat, arma tu oblitus iaces?
Necdũ potitum sceptra Iordanũ colis?
Num perijt obligata Manfredo fides?

Maur. Ante ipse peream. facta sed tempus mouet. (ras.
Manus in agendo propera molitur mo-
Non sera dices, Vesper vt serus vehat.
Atrox tumultus Cæsari, & cædes tumet.
Nunc est silendum.

Ser. Mutus elinguem mones.

SCENA SECVNDA.

Conradus. Iordanus. Milites. Externi Equites.

Conr. CORONA meritis æqua victores manet,
Pretiũq. palmæ; fulguret victrix cohors
Ensibus, & hastis: missilis currat seges.

Victor superbis laureas frondes comis;
Auriq torques pendulos collo gerat.
Merces placet Iordane?

Iord. Plus æquo datur,
Quæcunq; magno Cæsari merces placet.

Externi Equites exeunt.

Eq. Rom. Nos Roma misit fortibus in armis pa
O Rex paratos dimicare Martio (res
Formidolosi pulueris certamine.

Hastiludium.

Nunc. Valens valere coniugem coniux iubet,
Epistolamq nunciam arcani dedit;
Cæsar legas vt illico acceptā rogat. (cet.

Conr. Hodierna cumulas gaudia, & nimiū pla-
Quod postulatur. Itali rursus Duces
Simulacra belli pergite, aspirat Deus
Satis est. coronas victor at dignas ferat.

SCENA TERTIA.

Manfredus. Seruus.

Manf. MIhi vera Petrus nunciat; damnat scelus, (meos
Stridens & animos populus vmbrarum
Adhuc flagellat, verbera intentat metus.

Ser. Telam retexit iste, ni filum regam.
Dubitas & in rē consulis? factam tenes.
Consulta rebus, antequam faciat, petit;
Exinde prudens strenuè inuictus studet
Deliberatis. Cœpta consilijs nouis
Quicunque miscet, exitum rarò videt.

Manf. Consulta quæ postrema, nescis optima?

Ser. Nisi inchoata facta matures, reor.
Desperat opibus quisquis incertis, recēs
Malè auspicato in opere consiliū capit.
Euenta rerum diligens versat manus.

Manf. Cælestibus si humana neglectis placet
Cōsulta facere, funditus cuncta occidēt.

Ser. Humana pro cælestibus lucro incubans
Non nemo vendit improbus; fidū nihil.
Libido quò præcipitat, interdum comes
It falsa pietas. Vacua dum sceptro manus,
Tristia canūtur: regna metuēdus capis?
Tum cuncta capies ante qui cæliī negat,
Mox ille pleno sydera effundet sinu.
Ambitio nil non insolens Regi sacrat.

Manf. Corona crines obteget nunquā meos
Nisi ante gemina clade germanus iacet.
Vter superstes fuerit, expendam scelus.
Geminata sed quis funera immanis prohibet?

Ser.

Ser. Quis ausit improbare, cui trahitur tuis
Suspensa vita nutibus? cunctos ligat
Regis voluntas, rapere mortales potens
Quocunque vergat; pondus hoc sequitur leuis
Populus, Senatus, Principes; vnum vide,
Qui regna teneas, reliqua cũ regno tenes

Manf. Quid dicet orbis? vel quis infamem probris
Rumor sequetur? oderit populus minax?
Rapaciorem Tigre Manfredum canet
Alto cruoris innatantem flumine?

Ser. Id turba curat scilicet. pecorum vorax
Quæ more, pastus vberes regem rogat;
Condonat vltrò cætera. At mẽdax times
Si fortè vulgus; horreis totam suis
Effunde Cererem: diuite è cornu fluens
Exuberantes impleat messis domos;
Tum populus acta prouehet: Regi, Patri
Laudesq. patriæ Liberatori dabit
Qui dona reperit, cõpedes auctor tulit,
Animosq. & ora nexuit: vitium tacet
Astricta munere lingua dediscens loqui,
Aut obligata præmio laudem sonat.

Manf. Vt odia frãgas, stabile nõ regnũ paris.
In lubrico sunt Regna, cum sãguis fluit.
Qui fecit, idẽ sceptra, non gladius ferit?

Ser. Ferit, sed hostes: regna si gladius tulit,
Hostē ante cæsum sustulit. Cæsar cadet;
Natumq. regnum fratris occasu feres.
Manf. O te dolosum fraudibus mersum tuis.
Futura nondum præuides? gemino grauis
Regno fit alter: sceptra Iordano paris,
Cui Maurus, ardor militum, ciues fauēt.
Cum fratre raptus concidat frater, simul
Oportet, ipse vt imperē. Quid huc moues?
Vis nulla regē frangere obseptū potest;
Prouehere quē non valeo, iā sisto gradū.
Ser. Resiste, si prouectus in cursum, potes,
Tibi iacta ludit alea: nec vltra vacat
Eripere dubio creditam ludo manum.
At me secundis vela tendentem notis
Quid hic moraris? mente siue ima furor,
Seu destinatis animus occurrens bonis
Molitur audax, inclytum, ignotū, arduū,
Sublime, maius & Gigantæis opus.
Tu pauide frangis traditam seruo fidem?
Iam iam tumultus audies, Regi minax
Iam dextra Mauri fulminat: ciuē vndiq;
In arma coniurata collectum mouens,
Vt simulet iras, vulnera in regem rotet.
Victor perēpto Cæsare, ad fasces nouos
Iordanū inertem rapere, sed fallus putat:
Me cœpta promouēte, Manfredū vocat.
Quod

Quod si fugaci tela Conradus gradu
Eludit; alijs texitur stamen dolis.
Nā scelere Mauri furere Iordanū ratus,
Huc Cæsar omnes fundet irarum faces.
Et suspicaces littera intendet minas
Mihi exarata: vera mentitam dedit
Quam falsus ante nuncius: sæua ingruet
Vtrinque rabies; reliqua disponet dies.
Hæres? agendi tempus oblatum fugis?
Serò volentem fugiet. innectis moras?
Occasio moritur, orta quæ morabitur.

Manf. Vincis: pauores decutis; semel impium
Iuuat fui sse, fuero si regno pius.
Quocūq; me vocaris, haud tardus sequor.

Ser. Audin? tumultus ille pugnantes notat:
Iā dextera capulis hæret. i, mētem abijce.

SCENA QVARTA.

Conradus. Manfredus. Seruus. Milites. Præfectus Vrbis.

Conr. ACcurre miles, ciuis extinctum frequens.
Defende Regem. Siccine in nostrū ferus
Intenta iugulum tela germanus gerit?
O Parricidam,

Manf.

Manf. Quiſpiam Regi nocet?
Et fraudulentos Marte componit dolos
Ser. Diſtringe gladios miles, addenſa globum.
Conr. Quã pœnè cecidi frater! occiderã feros
Inter latrones: muneri debes fugæ
Quod viuo; penitus vita ni perijt tamen,
Videorq. viuens. petijt infeſtus latro,
Sed rapere quam non potuit, hanc vitam dedit. (nefas?
Manf. Tantum vrbe domita ciuis aggreſſus
Conr. Quod nemo tentet; perfidus frater mouens
Noſtris venenat mauricos angues malis.
Dum ciuica armis arma ſimulatis ciet,
In me volentẽ Maurus intorquẽs necem;
Nudum petebat ferreo nimbo caput.
Iordane proditoris impellis manum.
Manf. Hæc frater auſus? impium ferro latus
Scrutabor, animo conditum tetro ſcelus
In vulnus euocabo, & ipſo proluens
Mox expiabo ſanguine.
Conr. Haud opus, prior
Pœnas repoſcã. Vana ſunt frena imperi,
Ni Rex timẽdus vindices pœnas capit.
Manf. Timendus Imperator vltores habet.
Conr. Qui petitur, vltor ipſe ſuppliciũ petat.
Manf. At forte geminos ille germanos petit,

Et

Et me ruinis opprimit inermem tuis;
Necandus ante prædo, qui fratres necat.

Ser. Sed nulla cædis signa violentus dedit?
Index futuri turbinis nubes præit.
Sollicita misit litteras coniux; tenes
Quid ab Sueuis vsq. rescribat plagis?

Conr. Secreta poscunt; legere sed tẽpus iubet.
Furentis arma fratris; vt caueam monent.
O diræ simulantis odia, dolosam fidem.
Adeo ne certo destinata vulneri
Nos arma fallũt? Implet Europam vagus
Rumor nefandi criminis, Mauros Duces
In funus iste adornat, & nostram diu
In dormientem scilicet ad ictus feros
Aurem refugit? faxo, non fugiet manum.
Hac tecta & vrbes dirui, ardenti solo
Hac intonatis fulmen incussi plagis;
Non frangã inermis ora, nõ corda eruã

Nunc. Armatus ò Rex territat ciues globus,
Minatur vrbi Maurus.

Conr. Importat faces?
Excidia tectis conijcit? solues scelus
Tu quoq. libyssæ partus informis feræ.
Portenta, disces, afra quid distent viris.
I castra; nostrum militem armari iube.
Huc mixtus equiti properet æratus pedes.

Mans.

Manf. Ne pœna ſero claudicet greſſu caue.
Conr. Nō ſera veniet pœna, quā Cæſar mouet
Iratus vltor; tela, quæ fundam, necant;
Non vſitatus illa diſtringet furor.

SCENA QVINTA.

Maurus. Manfredus. Conradus. Milites.

Mau. HVc arma miles, arma.
Mãf. Rex, Maurus furit:
Moraris hic inermis?
Conr. Haud tuta eſt mora,
Dum miles adſit. arma reſpondent dolis.
Mau. Ne fortè nutet dubia Iordani ſalus,
Denſare, propera miles, & toto vagos
Cogi maniplos littore actutum iube.
Regē ergo noſtrum cædis inſanæ reum
Mentitur vrbi Cæſar? indignè ferum
Iordano acerbus frater obiectat ſcelus?
Suborta fortè pugna ſic iras mouet?
At ſi quid vnquam fuimus; infracti malis
Si ſtetimus armis sēper aduerſis graues,
Hodierna laudē priſtinam attollet dies.
Per hoc retorta pectus infiget duci

Qui

Qui capiet arma.

Mil. Stratus occumbet prius
Et ille telis membra discerptus meis.

Mil. 2. Voueo ante aceruos corporũ cadentiũ
Et insolentes hostium strages paro.

SCENA SEXTA.

Iordanus. Seruus Iordani. S. Petrus.

Iord. O Gaudiorũ vulnera, ò risus breues.
Vt læta tristes parturit luctus dies!
Medio cohorta militum ardentum foro
Innocua forte pugna Conradum procul
Fuga remouit. timuit, aut simulat ferox
Timuisse Cæsar funera incassum meis
Instructa turmis. Animus at noxę integer
Mihi longè aberrat. Quid si adortus occupet
Incogitantem? Damna qui metuit, facit;
Et optat alios ruere qui casum timet,
Vt stet ruinis. Hocce ne malum inferat
Iam prouidebo; Milites regem tegant:
Nec Maurus absit, muniat nostrum latus.

Ser. Rex salue, acerba nuncio. Vidi asperas
Iras frementem, tela Manfredum manu
Rotari

Rotare rabidum corda. sed longe furens
Gladiator artus fodere clamabat tuos.
Iord. Cur vulnerabat frater absentem ferus?
Ser. Humi iacebat mutus, exanimis, fremens
Propinqua sed mox funera; elato irruit
Repente ferro, Cæsarem, te te petens,
Cui deuouebat tela fraternæ manus.
Iord. Vnum timebam; geminus at tergo imminet. (super
Magis hic timendus, rabida quē regno
Abitura nec libido Manfredum rapit.
Sed anteuertam damna, vincetur dolus.
Ser. Et hic remoti cultor aduenien iugi
Spectator aderat, prisca quo Patrū fides,
Reduxq. pietas Italum visit solum,
Et forte Petrus, cūcta quo vergāt, videt.
Iord. Laturus adsis rebus aduersis opem,
Integritatis sydus, & vitæ Pater.
S. Pet. Tranquillet omnia tēperans nutu Deus.
Iord. Vnde hi repente turbines? primum dies,
Serena risit, nubibus densa occidit?
S. Pet. Vt atra pluuius nubila agglomerat Notus
Aduersa sic & parturit mētis scelus;
Amant secunda nescium noxæ virum.
Iord. Haud mordet animos noxa lethalis meos.
Non aliter vnda vortices flammæ vorat:
Vt cælo amores inter afflatos, dolor

Riuo

Riuo intepente criminum lauit notas.
S. Pet. Nec, liberatus crimine aduersis diu
Vacabit animus. dura constantē probāt:
Tumidum coërcent asperis pressū leuāt:
Confinijsq. prouehunt mortalibus;
Cæli advocantem gaudia; vt dubijs ferat
Auxilia rebus; pugnet inuictus malis.
At qualis ora syderis nubes tegit:
Subinde motus turbo sic vitæ comes
Nobis beatæ lumina obuelat domus.
Excæcat auri fulgor: excruciat dolor:
Metus rigores versat, & furias amor;
Libido & iræ ventilant iunctas faces,
Feruensq. adusto corde nutritur vapor.
Vitæ recurrit æstus; at quisquis sedet
Fido quietus littore, vndarum vices,
Ac prælianteș fluctibus ridet notos;
Quem summa letū morte cōponet quies.
Iord. Hæc sæpe voluit animus, at fractus malis
Subinde acerbis quærit ex alto modum.
S. Pet. Non alia restat rebus infidis salus.
Qui pressit, alleuabit oratus Pater.
Iord. Vtinam pericla, tristis & nimbum nec is
Nostro incubantē pectori auertat Deus.
S. Pet. Non veniet immatura mors annos metens,
Cæli beatas propera quæ pandit fores.
Diu-

Diuturna vitæ ſecula incaſſum trahit,
Qui pòſt auernis mutat immersā rogis.

Iord. Sūt hæc repoſta corde; tu numen prece
Inflecte; tutos ſoſpita hæc ſeruat duces.

S. Pet. Nō deero precibus; adſit ò votis Deus:

SCENA SEPTIMA.

Præfectus Militum Conradi. Iordanus. Milites.

Præf. IN tecta Regis miles accelera gradū.

Iord. Adhuc moratur Maurus? & caſtris furit
Excitus ecce miles? abſceſsū monet.

Præf. In pace natus hoſtis? & belli inſcius
Mediam triūpho Cæſaris cladem ſerit?
Ante obruatur. tèla ni dextra excidunt,
Iugulabitur; adornatur hæc ſero meis
Mactanda manibus hoſtia: piabit calens
Hic impiorum funerum auctores cruor.
Eamus.

Mil. Arma fortium ſtragem ſonant.

SCENA OCTAVA.

Iordani Consiliarius. Maurus. Milites.

Conf. VAtes malorum falsus haud vnquam sibi
Præsagit animus. Corda nec torquēt satis (tis
Turmæ dolorū: præuidens crebrò malis
Mens cogitatis angitur; dura, horrida
Vt gnara longè præsciat, duris tamen
Peiora venient. Stridet in fratris necem
Conradus, armis Cæsar arctois furit.
Ecquis resistat, maura si nutet fides?
Quò, regni ab alto culmine impulsus, cadet?
Altè cadenti nemo supponit manū. (det?
Maur. Hinc & recessit? quo recedētē amplius
Regem sequemur?
Conf. Proximè armorum tubas
Hausi, & tumultus militum: vires, minas
Forsan refugit Cæsaris, tergo imminet.
Maur. Molitur aliquid Cæsar?
Conf. Occultas adhuc
Haud vomuit iras, virus immanis tegit.
Non miles illum, crede, non turbat foro
Exorta pugna. Sanguinem fratris vocat

Ex quo Sicana regna Iordanus regit.
Hoc est latentum semen irarum ferax.
Sed hoc siletur, nempe sic agitur; subest
Quæ causa facti, clausa seu mente fouet,
Siue alia prodit: illitus voci color
Arcana fucat, cordis immutat notas.
Audisset vtinam fida Iordanus senis
Consilia: non hoc littus infidi maris,
Non castra nosset fratris.

Maur. Ast aderit manus
Hæc iuncta Regi: spiritus vitam regens
Ni profugus artus deserit; viuet salus:
Secura regem deseret nunquam dies.

Conf. At tu irretorto creditam cordi fidem
Tuere custos. Sæpe vel nutat fides,
Aut insolenti pondere argenti grauis
Imperia ementis audit: aut nexus ferens
Captiua proditoris arbitrio iacet. (nes.

Maur. Indomita fraudi pectora incassùm mo-
Non surdiora saxa collisum mare,
Et murmurante fluctus obtundit salo:
Ceu fraudulentas admouere machinas
Tentabit animis quispiam fallax meis;
Sibi, faxo, machinetur exitium, nocens,
Hic dona gladius persecat, scindit dolos.

Conf. Sic nempe fortis decora virtutũ feres,
Sic Maure titulos clarus æternas tuos.

SCE-

SCENA NONA.

Præfectus Militum Conradianorum. Maurus. Milites. Iordanus.

Præf. SAtis paratus Cæsarem miles tegit.
Iordanus, explorabo, quo Marte obsitus
Nobis minetur.
Maur. Imminet plusquam voles
Cunctis timendus,
Præf. Scilicet curat tuas
Conradus acies: arma depones fugax,
Fugace leuior deseres miles Ducem.
Maur. O fustibus, lorisq. fugitiuum caput
Mihi verberandum. loquere quam meditor fugam;
Incurre miles, vulnera, sterne, obrue.
Iord. Quæ causa pugnæ milites? Regi nouas
Adhuc furenti fertis irarum faces?
Maur. Sine Imperator, ense perfossus cadat
Quicumq; fatis imminet ferro tuis.
Iord. Agnosco Martis dextram, pacem peto.

SCENA DECIMA.

Conradus. Iordanus. Manfredus. Maurus. Præfectus mil. Milites.

Conr. QVis tentat audax milites bello meos?
Hic frater etiã pugnat? & noſtrã impius
Adhuc meorum cæde, maturat necem?
Diſtringe ferrum miles.
Iord. At contra meus
Reſiſte, liceat ante germanum alloqui.
Côrade, quid cor ſubitus oppreſſit furor,
Teque intumentem turbat? Hæc tanto manus
Sceleri videtur apta, quod ſolum pauet?
A fratre frater metuis?
Conr. Non fratrem horreo,
,, Sed fratricidam.
Iord. Sanguinem infami putas
Quæſiſſe dextra? tela quæ geſſi ferus?
Conr. Miles gerebat; omnium ferro latus
Hoc tu petiſti, memet eripui fuga
Neque indecoris greſſibus venit ſalus.
Tu quæ volebas, enſium impulſor, facis
Inſe-

Infecta quāuis vulnera, incassum necas.
Iord. Humana testor corda scrutātem Deum,
Regumq. superos præsides, nusquā dolo
Egisse mentes militum in fœdum nefas.
Ante redituro fulmine incensum caput
Continuet imas Dite sub nigro faces,
Quam me Sueui generis aspergat cruor;
Ante hoc refigā vulnere haud vno patēs
Mucrone pectus. carius quidquam mihi
Te Rege, fratre, Cæsare adiunxit Pater?
Nec moror. ad ima corda si lapsū scelus
Me me occupauit. Vindicē posco manū;
Huc stringe ferrum; prebeo, iugulū tenes
Vltro secandum. Vota vel fratrum Deus
Si iam duorum sospitat, demus nouos
Vterque collo penduli amplexus: cadat
Suspecta nubes pectorum: irarum recens
His dissoluta nexibus moles ruat.
Conr. Absis. latentes timeo in amplexu dolos.
Iord. Qui vulneri se obiectat, abiecit dolos.
Conr. Nunquam innocentes anguis amplexus dedit.
Iord. Amplexu in angues innocens anguis ve-(nit
Conr. Tu peior illo scilicet fratrem necas.
Iord. Non ferit inermis.
Conr. Vulneris structor semel,
Iterum refiget.

Iord. Vulneri obiectans latus
Non vulnerabit; ipse mucronem timet.
Conr. Aperire simulas, condit at sicam femur;
Rarò scelestus aperit instructum scelus.
Iord. Rarò scelestus sceleris abducit notas.
Est animus index, ora si fraudē premunt:
Oculi loquaces, lingua si fallax silet.
Quonam colore criminis videor nocēs?
Conr. Si teneo facinus, criminis quærā notas?
Iord. Verbum tenes amantis: Augusto pius
A fratre pacem posco: cur hostem geris?
Conr. Trucem, asperum, implacabilem, infestum, ferum.
Sed corde lateat ira, dum tempus sinit.
Erūpet eadē in tēpore. Hoc fratri datur
Quod dimicantes militum freno manus,
Abs te petitus āte quòd ferro, tui(traho.
Non repeto latebras cordis, & scelus ex-
Iord. Si facere possis scilicet. vitæ mens
Et ensis arcem pulsat, & vulnus gerit.
Maur. Necem sed hic molitur.
Mans. Auersas diu
Cohibere mentes, alea plenum reor
Vtrique pondus; Ira siue absit furens,
Seu nūc merētis crimen expēdat cruor.
Malè puniuntur scelera, quę minuit dies.
Iord. Vis ergo fratres mutuam in cædem tuos

Con.

Conſerere?

Manf. Pugnent, pugna ſi crimen luit.

Sic tu petebas.

Iord. Poſtea vt regnum occupes,

Labes paterni ſanguinis, fratrum lues.

Conr. At pendet hic ſupplicia cũ tẽpus feret.

Iord. At non meorum deſeret regem fides.

CHORVS.

QVì fit, vt feruens odijs, furentes
Ira germanos agat? & cruentos
Vulneri, inſano truculenta motu
Deſtinet enſes?

Ira Cadmæas inimica Thebas
Irruit quondam, geminosq. bello
Impulit fratres furiale cordi
Figere ferrum.

Non genus paſcunt volucres paternum,
Monſtra nec quiſquam pelagi, vel Indas
Audijt Tigres temerare fratrum
Sanguine fauces.

Num magis ſæuit rabies, & ignem
Nutrit humani violenta cordis?
Audet ac iuſtos animæ regentis
Soluere frenos?

Ah datus rector generosus orbi,
Bellnas ira furibundus omnes!
Monstraq. immanis, rigidoq. saxa
Pectore vincet?
Quadrupes cursu, celerique penna
Ales exultat leuior: timendus
Taurus & cornu magis, & feroci.
Dente leones.
Tu bonus cordis tumidi frementes
Legibus iustis cohibere fluctus,
Imperas rector tibi temperata
Pectoris aula.
Hoc caue Princeps furijs subactus
Excidas regno; domitor ferarum
Quin potens cordis, rabiem tuosque
Frange furores.

ACTVS

ACTVS QVARTVS

SCENA PRIMA.

Manfredus. Seruus.

Manf. MIhi vna pœnè dederat imperium dies;
Eripuit vna. nam quis in cædem duos
Vltro irruentes mutua fratres manu
Auertit? Vtriusque morte, duplicis
Meas corona texerat regni comas,
Et digniores. pœnè cingebat caput,
Euanidumq. fronte discessit iubar
Regalis auri. penitus haud omnis tamen
Spes abijt: Homini crastina parabit dies
Hodierna quod detraxit.
Ser. Incassum times:
Cōsilia referent, inuida qnod aufert ma-(nus.
Vterque metuit alterum frater, suis
Nec obruendus viribus. Cæsar minus
Patet petenti, castra quem belli tegunt.
Iordanus offert vulneri pectus patens,
Si cedat a[illegible] r[illegible] miles euictus, coles
Si Maure cultam lege Pœnorum fidem.

Manf.

Manf. Incerta texis. plaga non lædit satis;
Datam sicanus miles haud frãget fidem.
Ser. Sed pugnat vna Lybicus & nescit fidem.
Tentabo mentes militum: notis ferar
Comes maniplis, egeram larga s opes,
Paciscar vrbes, maria; montes, omnia.
Hæc tela bello militem indomitũ domãt;
Vbi fulget auri, deficit ferri nitor;
Hic aut retundit, frangit aut ensem silex,
Nec tuta clausis arcibus rupes riget,
Rimosa quæ fatiscit, vt missum manu
Accipiat aurum: lapsus & cautem super
Pretiosus auri saxa perrumpit liquor.
Tenere credas militem. Ductor?
Manf Meis
Hic diruatur machinis; Cæsar furens,
Via si qua detur, annuet. nostri altius
Qua iussa condam spicula; accedet volẽs
Sequutus ictum Maurus; excutiet duos
Patria tyrannos; tu feres meritis parem
Manfrediano proximum solio gradum.
Periclitaris interim, casum petis
Meo periclo? tela transadigent prius,
Meumq. pectus diluet fossum cruor.
Non paruo emuntur regna; sed pretium
Quodcunque. (iuuat
Ser. Nomen regium Princeps sequor.

SCE-

SCENA SECVNDA.

Manfredus. Maurus.

Manf. FOrtuna cœptum prosperat, Maurus subit.
Ades corona Martis, armorum iubar,
Defensa vitæ dona Iordanus duci
Cui debet, & debere non regem pudet.
Maur. Meliora Princeps, agere iucundos dies
Pugnare fausta prælia, armorum decus
Iordanus alta dextera, Mauro dedit.
Illi obligata, muneri ast impar, diu
Hæc militari dimicat ludo manus.
Tamē vsq; depugnabit, hoc poscit fides.
Manf. Fortuna poscat regis, hæc fides alit.
Spes donec adsit lætior, duret fides;
Meliora subeunt? vtile expendas. licet
His ponderare lancibus recti modum.
Maur. Inutile est, honesta quod virtus vetat.
Quodcunque honestas imperat, factum iuuat.
Manf. Multos nocētes innocens virtus facit.
I sequere rebus tristibus mersum ducē,
Et te sequetur pœna; iactabis tuæ
Inane fidei nomen, alieno cades.

Vis ceu

Vis ceu volutum ſolis ad curſum rapit
Cognata florem: verſa ſic rerum trahit
Cõditio mentes. nauita imprudens perit
Qui tendit, vnde vela depellit Notus.
Quo te ſecunda vexerint, nauim vehas.

Maur. Quæ prædicas arcana? quis cupidam
Fœlicitatis pellicit mentẽ nitor? (nouus

Manf. Eſt illa pluſquam rere, fugienti comes
Propinqua Mauro.

Maur. Proſpera vt fugiam miſer?
Non tantus animũ vexat abiectũ ſtupor.
Magnanimus alta poſcit; indignus feret
Fœlicitatem ſi quis oblatam fugit.

Manf. Hæc Maure te bearet æternum dies,
Si clarus auſis ludis imbellem ducem.

Maur. Luſiſſe nõ ſat Cæſarẽ? haud videor ſatis
Agitaſſe pugnas? cæſus, effoſſus meos
Euaſit enſes.

Manf. Alia ſuccedet tuis
Quæſita meritis palma; mittatur necis
Iſthæc nefandæ cura. cuſtodes viri,
Diuûm cohortes Cæſarem cædi negant.
Nunc age, quod inſtat, peior eſt Mauro duci
Dux deſerendus. Trinacris facti datur
Perampla merces, regna Iordani geres;
Quod ille inermi ſẽperat ſceptrũ manu,

Mauri

Mauri regendum Cæsar arbitrio dicat,
Et plura mox daturus, Italiam tuis;(dum
Cum verti adactā legibus,tremere inui-
Videbis orbē, cuncta quæ placeāt feres.

Maus. Dat magna Cæsar munera, at maior fides.
Ego sim satelles? ferreis nodis grauis
Per me securi colla Iordanus dabit?

Manf. Haud tanta Cæsar postulet;ductor suas
Fulminea in acies tela ne vertas,iubet.
Si forte in hostem cōserat fratrē manus.
Corona at ingens tantulæ accedet rei.

Maur. Res parua magnū subijcit facto scelus.
Iuratus vni,deseram ductor ducem?

Manf. E crimine datur facilis ad crimē gradus
Iugulum petisti Cæsaris, solum tuo
Pactus periclo vulnera, & pretiū necis;
Imperia iam Rex accipis sceptro potēs,
Onustus auro, iura populorum regens,
Vni nec impar Cæsari,& facti pudet?
Non facere læua turpia;at tenuem domi
Habere censum, solus est terris pudor.
Cū regna crimē parturit,honores,opes,
Cunctis probatur. Scelera dānātur palā,
Cum pœna sequitur; quisque nam pœnas timet,
Testis suorum criminum,iudex, ren-

Si regna, & aurum possides, crimē times?

Maur. Quid si coëmptam Cęsar eludat fidem?

Manf. Prædem Tarenti Principem fidū capis.

Maur. Adhuc repugnat insitus menti rigor;

Et fortis animus persequi fraudem negat.

Manf. Adhuc refringis Maurici legem soli?

Moremq; gentis degener patriæ teris?

Laus inter Afros quemlibet ductu vago

Ambire regem: Castra seruitio placent,

Vbi vena latius aurea hostiles fluit

Inter cruores: asperum Regis iugum

Depone, ditior implet Augusti manus.

Rex salue, vtramque Trinacrim sceptro regens.

Maur. Fortis probabo Cæsari emeritā fidem.

SCENA TERTIA.

Præfectus Vrbis. Consiliarius Iord. Iordanus.

Praef. IAm non refugit plaga curātis manum.

Et iam recedit, ante qui nimbo tumēs

Adnubilarat candido soli Notus.

Conradianis ira quæ fibris minor

Nunc detumescit, Cæsarem serò monet,

Ne mitiores asperet sensus; faces

Ne

Ne prouocato combibat frater sinu.
Dat, quam sequestra Ciuitas pacé rogat.
Fulgebit iterum solibus lætis quies.
Si pacis acta in fœdera, & monitus pios
Iuuenile nostra pectus acclinet prece
Iordanus.

Conf. Aequius Cæsari, & æqui tenax
Facilis moueri verba suadentum audiet

Præf. En prodit. O Rex Cæsari haud impar, pla
Audire ciues, vrbis & patres? (cet

Iord. Placet.
Consilia profutura dant Regi Patres.

Præf. Sollicita pendet ciuitas gemini ducis
Diuisa studijs, odia nequidquam gemés:
Sed temperat odia Cæsar, & paci obuius
Preces Senatus audit; audiris precor
Idem obsecundes. genibus affusus tuis,
Tranquillitatem populus amissam rogat.
Vnũ hoc tributũ gentibus pendũt duces;
Studet saluti ciuium quisquis regit. (gãt.

Iord. Quod facere nolim, populus, & Patres ro

Conf. Quid postulata Patribus, fratri negas?

Iord. Arma inferebat Cæsar, ego pacem tuli
Velut arma metuens, victus, abiectus,
fugax
Tenui ruentem militem, amplexus dedi:
Toties rogantem reppulit, memet furens
Dira

Dira imprecatus funera iniecit rogis.
A fratre regem proteri, illudi decet?
Ecquid nocebam? vilis, ignarus foro
Denudat ensem miles: hic ensem rotans
Fratrem refigit? militis iugulum petat,
Qui meruit, artus ille quid nostros ferit?
At nosco mentis perfidæ motus truces,
Hæc petere mēbra simulat,&regnū petit,
Quod duplicabit sceptra: deformat tuos
Conrade fines ilicet limes freto
Latrantis vndæ, maria trāsuectus placet.
At esca rabidam nostra nō pellet famem;
Frustra trifauci gutture ad prædā venis.

Nunc. Augusta sicula classe vicinos sinus
Iordane tetigit mater; Isabellam fretis
Et qui vehebat bellicas lauros gerens
Huc iam Rodulfus aderit.

Iord. O lætas vices;
Vt hæc tyrannis orta ludendis dies!
Placet dolosas fugere sirenum domos.
Dabo rursus auris vela, tum comes fugæ
Zephyrus sequentes matris adducet rates;
In Vrbe furias Cæsar hic vestra vomat.

Praf. Quid noceat æquo fratre discessus?

Iord. Nocet.
Suspecta timeo verba, suspectam fidem.

Quis

Quis nescit Atreum? forte mentitur meo
Fundens amores vulneri. Iratus, magis
Sæuit timendus, ista cum placidè silet:
Cælata penitus odia crudescunt magis:
Subridet implacabilis quondam furor.
Quem capere vi non possit, oppugnat dolis.

Praef. Ergo relinquis Cęsarem, atq; hostē simul?
Iord. Ego non relinquam; deserit, pellit prius,
Necare qui me voluit.
Conf. Irrites caue
Nimis furentem.
Iord. Socius accedat licet
Manfredus omnes fraudis emensus vias.
Quæ tela stringat audio, quid atrox paret,
Quos acuat enses, feriat immanis latro
Si aberret alter. latera sed miles ducis
Fidus tuetur.
Conf. Militum quid si fides
Labaret auro Cæsaris? tutos fore
Putas recessus? Nescit iratum quies,
Omnem nocendi semitam vlturus terit.
Non rupit vrbes æmulas? nonne irruens
Hac arte Cæsar hosticas arces domat?
Iord. Sat nota Virtus militum, & Mauri fides.
Haud tuta deerunt arma; si desint, feros,

Hæc dextra cuneos franget. Ad classem ocyor
I miles: arma Ductor huc vertat, meas
Rodulphus acies inuehat in vrbē; iube.
Repetemus vna mox soluturas rates;
Isabella nostros seruet aduentus parens.

SCENA QVARTA.

Præfectus Vrbis. Conradus. Manfredus. Consiliarius Conradi.

Præf. VOluimur eodem: luxit extinctus vapor:
Non sic quiescat Cæsar: elabi manu
Furens furētem frater haud fratrē sinet.
Obstabit, imminebit a tergo, in latus.
Iordane serò pacis optabis diem.

Conr, Artem probasti callidæ linguæ potens,
Ad nostra Maurū signa qui victor trahis.
Tamen quid vrbis afferat Prætor, petam
Rogastis, impulistis. At frater? tacent.
Adhuc minatur?

Præf. Ille non àgitat minas,
Visere parentem cogitat, tendens morā
Quæ classe portus regia haud lōgè subit.

Conr. Visit parentē? classe præcipitat fugam.
Et

Et abeat ardens? arma laturus, mei
Extrema regni Marte conuerso terat?
Obstetur, occludatur: haud fugiet plagas
Quæ clausa circum vulnus euitat fera.
Conf. At clausa dentes acuit in vulnus fera:
Captiua lacerat vnguibus, morsu rapax,
Si fortè ineuitabiles rumpat plagas.
Vnam sequutus ense venator ferit,
Sed vulneratus alteri è silua redit. (ciat?
Conr. Mihi pugnet aliquis? rursus hoc ferrum
I miles, ardens, quidquid in castris tonat,
In arce quidquid militũ, accurrat, iube.
Pars seruet vrbis obsidens armis fores,
Pars claudat aditus marte, ne quisquam
inferat;
Ne fraudulentus efferat portis pedem.
Rodulphus extra mœnia exclusus fremat:
Iordanus intra mœnia inclusus cadat.
Qui claustra Rheni, qui triumphali rota
Glaciantis Istri victor infregi vadum:
Pœne Arcton astris depuli; imbellẽ petã
Non Cæsar hostem? comprimam, extin-
guam, teram.
Conf. Cõsilia mitte propera, quæ versat furor;
Quæ pœnitenda non capis, serò capis.
Conr. Non pœnitenda capio, qui iuxta expeto
Praf. Sint iusta damna fratris?

Conr. Iniusti tamen. (tes.
Quicquid nocebit improbis, probū pu-
Praef. Non improbādus frater ad matrē redit.
Conr. Crudelis ille sanguinem, vitam, meos
Exportat annos: rapere, quod voluit, ge-
Pitata non hic barbarus? (rit.
Conf. Nondum scelus
Tenetur.
Conr. Vnus pernegat prædo scelus.
Praef. Tu pernegantem, prædicat plausu nouo
Plebs innocentem.
Conr. Vulgus insanit loquax.
Praef. Instabile cætera vulgus, at constans sibi
Rimatur oculis vera, quæ linguis sonat.
Conr. Nunc recta verax populus, vt nunquam
sonat,
Fratrē furores tremere, qui narrat meos.
Conf. Ah nè iuuentæ spiritum irritet metus.
Vltima pauentem sæpe destituit pauor:
Et qui periclo fortis è summo redit,
Quam non timēdo vitat, infligit necem.
Conr. Consilia tempus mutat; infesto die
Alia sequemur; cœpta nūc præsēs iuuat.
Fraterna cædes Cæsari vlturo placet.
Maurus mouebit fortè ferientem ma-
num.

SCB-

SCENA QVINTA.

Seruus Manfredi. Centurio. Milites.

Ser. NOndum explet aurum, congerit pleno sinu
Et plura Cæsar. Vos date fidem, addicite
Commilitones: aureus rapiat nitor
Vel abnuentes; tum periclis oblita
Oblitus arma quisque congestas opes
Numeret, beatis otium vt bonis agat.

Mil. Raptus catenis aureis, cunctos traham;
Si forte renuant, ensis abscindet moras.

Cent. Socij sequentur: integra at dictis fides
Tuis perennet. Me dolor regem vetus
Deserere cogit, perfido postquam mei
Fregit cruentus ense ceruicem Patris;
Fortem quòd acri marte congressus virũ
Extendit aruis. Quo cadis ferro pater?
Quaue miserandus filio terra iaces?
Memor dolores, serus vlciscar pios
Prodendo manes; cæteris aurum feras.

Ser. Quæ spreta refugis; auctior donis feres.

SCENA SEXTA.

Iordanus. Conſiliarius Iordani. Seruus Iordani.

Conſ. NEc miſſa regi proſit abeuntis ſalus?
Tuiq. voces indices cordis datæ?
Iord. Iuuare neſcit, hoſticis ſalus lita
Nocet venenis: miſſa mittentem necat,
Nō rabida ſentis odia, nō fratris minas?
Armis inermem, dextra ni Mauri foret,
Forte obruiſſet.
Conſ. Noſco quid verſet furens (malum,
Tamen admouetur propiùs impendens
Niſi alloquaris Cæſarem: obiectæ magis
Suſpicio ſubolet cædis; auerſum, & pias
Voces negantem proximū gladio neget?
Iord. Mihi teſtis animus criminis culpa vacat.
Conſ. Non ſat vacare crimine, at dici eſt ſatis
Mihi pius eſt, qui dicitur. Virtus latens
Ceu luna nimbo, noxias vmbras parit.
Iord. Animos ſerenat integros virtus latens:
Radiosq. veluti nube Sol clauſus iacit.
Haud ille haberi ſceleris ignarus poteſt,
Quicumq; fœdo complicat cordi ſcelus.
Conſ. Cælata pingit vitia virtutum color.

Impu-

Impune viuit improbus, cum se probum
Gaudet videri. Publicæ laudi ſtude; (tet:
Quā voce firmas publica, hæc virtus ni-
Eademq. latebris merſa vileſcit ſuis.

Ser. Conradus ò Rex vndique armatis globis
Portus, & vrbis obſidet portas, tua
E claſſe ne quis adſit: egreſſus rates
Ex vrbe ne quis abeat: accitus tibi (mit.
Rodulphus extra, foribus excluſus fre-

Iord. En ficta pacis ſigna. Sic mitis leo
Lenem parabat vnguibus damæ necem.

Conſ. Iam prouidendũ, mota ne labet domus;
Externa ſi negantur, auxilijs ſubit
In vrbe Maurus.

Iord. Adſit, occludat latus.

Ser. Nutare Mauri dubia iam cœpit fides.
Manfredus, ò Rex, credulũ donis, minis
Vanisq. regnis onerat; effuſo ſimul
Et ſeruus auro militũ expugnat manus.

Iord. Quid reſtat vltra? parricidis obuium
Præbere iugulũ? dabimus ò fratres, meus
Si tela tantum veſtra delectat cruor.
Sueuia ſed hæc poſteris æuum ſequens
Exempla fratrum voluet? aut ſcenis aget?
Hic cingit armis: ille denudat: fodit
Vterque, lacerat, obruit: Regũ Arbiter,
Et innocentum cordium vindex Deus

Inexplicatos impiæ fraudis potens
Dissolue modos. stricta quid falcē videt
Primo iuuenta flore? quid casti ducis
Tenero cruētus pectore rubescat pudor?
Velut vnda fugimus; vita nō tamē fugit
Oriens in vmbras.

Conf. Annuet votis Deus
Reuocare Maurum, forte si nutat, salus
Est prima rebus. perge, reuocabit sui
Reuerentia Ducis, fracta nec penitus fi-
Hærebit iterum. (des

Petr. Credere haud possim scelus.

SCENA SEPTIMA.

Iordani Consiliarius. S. Petrus. Nuncius.

Cons. IN tēpore Petrus adfuit: cari Ducis
Forsan pericla precibus auertet suis
Extrema patimur Petre; ni dextra, notos
Qua rector alto pellis, aut corum rapis
Rupta trisulcas nubē torquentem faces,
Heu corruentem sustines præsens domū.
Rex ecce clausus, proditus gladiū tremit
Sibi fulgurantem.

S. Pet. Nulla spes regem fouet?

Cons.

Conſ. Extincta penitus. Maurus abiecit fidem,
Coradus armis egredi ad claſſem vetat:
Rodulph' aditus frãgere occluſos timet:
Pauidus, inermis vrbe Iordanus latet.

S. Pet. O deſtinata mentis æternæ, ò Patris
Conſilia, terris ò inacceſſum iubar.
Quã vereor abauis acta, proceſſu impio
Nepotibusq. ſcelera, ne fulmen vocent!
Ardentis iracunda ne Patris manus
Extenta vibret. tela Conradus mouet,
Queis forſan artus neſcius figet ſuos.
Abſcede, ſola conſulam Cælum prece.
Vides ſupremo culmine ò rerum artifex
Miſerate noſtras orbe labenti vices?
At parce; nimio pondere incubit dolor:
Turpis malorum peruolans terrã cohors
Impune vexat. facilis ex alto Pater
Fœlicitate ſemper immotus tua
Compone grauidum fluctibus vitæ ſalũ.
Supplicia, quæ mortale non pendat genus
Maiora meritum; liberos tamen tuos
Placate Genitor ſoſpita, En quãto impetu
Stridens procella regiã inuoluit domũ,
Nutant timendi Cæſares. ſaltẽ innocens
Cælo perennes exigat vitæ dies,
Si tradis artus vulneri, & fumis placet.

Viſiones S. Petri.

Quid

Quid agitur? alto ab axe venturos Deus
Motus retexit? Nubibus sedes procul,
Onusta monstris labitur, terram quatit,
Et insolenti pondere afflictam grauat.
Quæ sũma facies? ima quæ Gorgon sedet?
Quæve ira monstris? nosco quæ cladem
ferunt:
Mors vnde missa Cæsarem, Regem ferit.
Treměda retinet sceptra, & infestũ regẽs
Inter triumphat agmen *Infœlicitas*.
Funesta vulgus turpe furiarum mouens
Regina formas temperat iussu pares?
Et hæ Sueuiam obsident passu domum?
Agnosco. Prima cordibus repens subit
Ambitio, adorãs sceptra, quæ raro gerit.
Et tu venena comparas, ensem vibras,
Alter venenis, alter vt ferro cadat?
Meritò colubras dira crinales comis
Misces, & horret angue vipereũ caput;
Quæ tetra curas semper ardentes alis,
Pauẽs, inhumana, aspera, immitis, nocẽs.
Fraus ore duplici sequeris; at rabidos fe-
Imitata vultus ore terrifico tegis? (ræ
Frustra voraces blãda quid cælas lupos,
Inimica socijs, dentibus, dextra rapax?
Tu ne odia mutua spargis, vt mortem
legas

Et

Et tu, quid his connixus, in cædem furis
Mãfrede mõstris? ambitu euectus cades:
Qua fraude regnis sæuus aspiras, rues.
Qui sequitur *Error* lumina aduelans, tibi
Excæcat animum Cæsar; vt fœdũ scelus
Struxisse fratrem sceleris ignarum putes,
Fecisse qui nil ausus: Hinc furias agis;
Quod ponè stimulos vibrat igniferos
Furor (mens,
Horribilis, improuisus, indomitus, fre-
Innumera torquẽs tela, qua vitæ integer
Vi demetatur pallidus *Terror* malo
Horret propinquo: luridus fronti color:
Lux odit oculos: insident curæ graues
Consilia turbant: vexat obiectum nefas.
Et tu capillis socia, cur passis ades?
Alasque celeri præpetes tergo geris
Fuga irreperta, fugere nec malum potis?
Iordani vterque cinget obsessum latus;
Pauet, refugit iuuenis indignus necem,
At non coactos expedit vinclo pedes;
Moriere. Iuxta tristis incedens *Dolor*
Sequitur, præitq. funera. O miserũ, nigro
Semperq amictu squallidũ: obtortos sinu
Qui lentus angues corda pascentes alis.
Miseratio comes, vltimos casus dolens
En vt ruinas mœsta fraternas gemit?

Aegra

Aegra immerentis funere. O cæsi parens
Isabella regis gemina te longe vocant,
Ac monstra feriunt; dubio, vt egra spiritu
Dolore, gemitu, lacrymis, fletu cadas:
En quæ futura detegit Cælo Deus;
Et inuolutas vltor ærumnas mouet.
Adhuc videnda Numen, & quondã mihi
Timenda præbet? Horreo, accipio sonos.

Eidem obijcitur uidenda species diadematis Pontificij, & Cæsarea corona, canentibus melicis.

Cur amas montes, nemorumq. saltus
Digne Romanis Pater ò thyaris?
Accipe innexis triplicem coronis
Fronte coronam.
Artifex virtus diadema texit
Collibus lucens tibi Vaticanis:
Ornet hæc magni Ducis impeditos
Laurea crines.
Iura tu sacri moderare Tybris:
Alter at claros referens triumphos,
Pandet augusto generi potentes
Cæsaris aulas.
Ego nè coronis dignus? & Mũdi arbiter
Mihi thyaram triplicem spondet Deus?
O carus humiles præbeat saltus domos,
Sint & regendæ, mõtiũ ciues, feræ.

Alijs

Aiijs parentur sceptra, queis meritum Tybris (colet.
Solium locabit Roma, quos Princeps

Nunc. Fudit cohortes Cæsaris, vique irruens
Rodulfus vrbem rupit; ignarus mali
Conradus aliò vertit incertos gradus,
Pauidus, iacensq. miles implorat Ducem.

S. Pet. Hic clarus armis ductor, hunc sceptris Deus
Vocat futuris. Magne te Pietas leuat
Rodulphe, regna possidc, ingentes dabit
Austria Nepotes, fascibus claros suis.
Placet hinc abire, turma ne turbet p̃ces.

SCENA OCTAVA.

Rodulphus. Maurus. Milites. Manfredus. Seruus Manfredi. Iordanus. Seruus Iordani.

Rod. INstans periclũ, Fama Iordano minax,
Coegit ausis fortibus victos retro
Repellere hostes. facta in vrbẽ vi via est.
Fugere pauidi, spiritum aut sũmis iugis
Liquère. tacito calle iam regem placet
Adire: nobis conferat oportet ferox

Con-

Cōradus, inferat ante quàm fratri manū.
Puer ſed ecce Regis ; & vultu refert
Tacitos dolores. Rege captiuo gemis?

Ser. Reuiximus Rodulphe, dum forti ſubis
Inopinus vrbem marte. Sed ferri arduo
Vallo obſeratas qui penetraſti fores?

Rod. Has mitte curas ; hoſtis abſceſſit fugax.
Tuba ſilente miles ignauus fremit :
At perſonante fulgur armorum tremit.
At quis pericli turbo Iordanum vorat?

Ser. A fratre clamat Cæſar illatam necem.
Inſanienti mortis iniecit metum
Qui poſt, cohortem militū donis, dolis.
Maurumq. traxit fraude Manfredus: vafer
Fallendo & omnē fraudis exceſſit modū
Quo Maurus inclinarit, haud certū ſatis.
Hinc Cæſar hoſtis, inde Iordanum petit
Suſpectus odio miles. occurre, inclytum
Regem tuere.

Manf. Maurus adiecit manus.

Ser. Manf. An Maurus hic eſt? ſimilis effulget (chlamys,
Par criſta galeæ.

Manf. Quo per incertum diu
Callem vagaris?

Ser. Iord. Ecce Manfredus ſubit
Rodulphe caſſes: irrue, incautum tenes.

Rod. Mãfredus hic? En Maurus adiecit manus.

Effu-

Effugit alter? vnus at vinclo satis.
Sic Federici proditor ludis genus?
Europæ & astra gemina, germanos rapis.
Peior Neronū? sceptra si torquēt fame,
Haud deuorabis: Exedit sceptrum cruor,
Aut male vorantes peste vipereū necat.

Manf. Quis proditor? quæ sceptra? tu prodis genus
Inimice nostrum. Cæsaris fratrem ferus
Tu colligabis? aderit at vindex manus.
Impune non sic impios Cæsar sinet
Furere latrones. ipse si Cæsar neget
Ego vindicabo. Vincla non iras ligant.

Rod. Plus expeditæ vulnerant: (testis probas)
Maurumq. pœnis inferent mersum tuis.

Maur. Adesto miles; hostis an socius furit?
Quis ille vinctus? ense captiuæ manus
Iam lora soluam.

Rod. Donec explorem fidem
Tene arma miles. Maure quē vinctū pe-(tis?

Maur. Quē colligastis. nectere audetis duces?

Manf. Accede, & artus stringe, tu laceros quoque
O Maure, sceleri tota sacratur dies.
Et tu Rodulpho iunge violentas manus.

Maur. Adest Rodulphus? nullus audēdi hic lo-
O maxime virorū, quis ignaros suis (cus.

Com-

Cõmisit armis pœnę morituros duces
Quã video lætus! spõte venientẽ sequor?

Rod. Nũc Maure amicos fidus amplexus dabo;
Certamus vni. laudo seruatam fidem,
Tuæq. vanos damno rumores fugæ.

Maur. Iusto reseruo tempori oblatam fidem.

Manf. O verba, corde ò maurico dignã fidem.
Perij, catenas soluite, abscindat mea
Districtus ensis colla, delectat mori:
Vixisse miserum: mitis, hæc oculis tegat
Mors proditorum scelera; proh Numen feres? (les

Maur. Cur his coërces Principem vinclis? va-
Sic prouocare Cæsarem?

Rod. Nostri ferus
Iordani hic est satelles: inuentor, sator
Fraudum tenetur.

Iord. Maurus auersus moras (metus
Quod tendit, animo duplicat heu nostro
O fabricator, ò meorum vulnerum
Manfrede sentis artifex? perij, occidi;
Et tu triumphas?

Rod. Ante nos lethum premat.
Quin viuis ò Rex, vincis, & faustã refers
Iordane prædã. Vincla Manfredus subit:
Vrbs clausa patuit: turma p cãpos iacet:
Tibi Maurus acuit arma, Conradus latet.

Iord. Quoties reuixi? lucis ò lætas vices.
Amiſſa vitæ gaudia,& Solis iubar,
Niueamq. reddis nube diſcuſſa diem.
Tu diſſipatos martis incuſſu teris
Conradianos aggeres? denſa æreas
Tu fortis,acie militum vellis fores?
O Fæderici dexteræ dextram parem.
Teneo,volucres Patris auguſtas agens
Quæ bella viceris; erigis natum altior
Sed modò cadētē. Paria nũ meritis queã
Referre decora? regiam vincit manum
Inuſitata, ſola mercedem ſibi.
Datura virtus. regia at pluſquam manu
Cum dona tuleris, ſoluet æqualē Deus
Laurum merenti. nempe conuertit meis
Et ille votis lumina; vt cuncta ocyor
Pericla ſoſpitauit,extinxit metus! (dus
Sed quà fugã aperit, vertite actutũ gra-
Obeſſe cunctas cenſeo viarum moras.
Procul hinc abire, Cæſarem,Italiã ſimul
Deſerere,demi vincla Manfredo placet.
Rod. Impune volitet?
Iord. Militum armis obſitus
Teneatur hoſtis:vincla non fratrē decēt.
Manſ. Teneri & acri milite obſceſſum decet?
Iord. Ne cæde reges miſceas custos decet:
Fratriq. regi munus acceptum feras.

At Maure quis te nuncius nuper tulit
Poſt terga proieciſſe iuratam fidem?

Maur. Iniqua verba ſoleo præclaris ducum
Dãnare factis. Cordis incluſum ſinu(lus:
Quod quiſq; portat, alteri exonerat ſce-
Ne crede, noſtra crimen abſterget fides.

Nunt. Aduerſa turma militum infeſtat rates.
Auguſta metuit mater, & comitem viæ
Reuocat Rodulphum.

Iord. Ductor accelera, redi;
Nos te ſequemur.

Rod. Memet auellis tuis
O Rex periclis? vincar, aut vincã, necem
Vitamque tecum pactus. hoc voui caput
Tuæ ſaluti, noſtra dum ſtabit ſalus;
Et hinc recedã? ſpiritum hic fundã, iube.
Peris procella naufragus: teneam rates?

Iord. Materna Pietas vrget: hic tendis moras?
Præcede. euntem feruido ſequar gradu:
Neu finge victor quos remouiſti, metus.

Rod. Vtrinque pellor; mater & natus rapit.
Abire ſed Rex imperat; regem audio.
Noſtram cohors relicta teſtetur fidem;
Sed tua ſequẽdum iuſſa præmittũt ducẽ.
Tribune, miles, ſi qua fors dura incidat
Tuere Regem.

Iord. Pugnat & Mauri fides

Quæ

Quæ nos tuetur. Abijt. instructo agmine
Sequamur omnes littore expectat parēs.

Maur.Māfredus abeat liberat vinclis precor;
Clemens diei præstet hoc fœlicitas.

Iord.Non temperabit vulnere solutus meo.

Maur.Diceris & tu fratris insanus tui
Carnifice Mauro lictor.haud sētis nouas
Conradianæ cædis augeri notas?
Tenetur hic;se Cæsar effossum neget?

Manf.Hæc vera virtus Maure nunc fidem probas.

Iord.Stultus repente corda quis vexat metus?
Rex videat imperāda, quid seruus iubet,
An tu obfuturas struere conaris moras?

Maur.Certū est morari,donec emittis manu,
Et restitutum Cæsari fratrem refers.

Iord.O peruicacem. tela conuerti iubes
Tuos in artus? illa quæ nuper meum
Hoc destinante certa figebant caput?

Maur.Minare cædes alteri, intentas mihi
Quod funus armis,forte maturas tibi.
Hic trahitur, audax arte seruili meos
Quod traxit animos; iam mihi obiectas scelus,
Et obligasti crimine immani duos.
Ille est reperta fraude captiuus: sequor
Ego receptis proditor fortus dolis.

Dimitte, pariter innocens Maurus redit.
Trib. Tu proditoris ſigna recludens, tegis.

SCENA NONA.

Conradus. Seruus Manfredi. Iordanus. Manfredus. Præfectus Vrbis. Maurus. Tribunus. Milites.

Conr. PErrupta marte mœnia: irruptæ fores:
Immiſſus hoſtis, frater abreptus: luit
Supplicia necdum Cæſari? haud noſtram queror
Male perituris machinis ſtructam necẽ;
Cuncta vorat hic Scyllæus, aut mordet (Canis,
Ser. Manf. Nondum receſſit.
Conr. Reddet iniuſtas tibi
Auceps rapinas. Siccine, in fratres ruis?
Me me ante cædis, alterũ vinctum rapis.
Hic frangit arcem ciuibus ſtratis? ferus
Nunc & ſatelles perfidum munit latus?
Arma, arma miles: Cæſar vltorem voco.
Præf. Pone ò furores, cuncta cõponet quies.
Conr. Ponã furores, geminus hinc raptor meis
Prædis

Prædis opimus exilit?

Præf. Redde ò pius
Iordane; nec tu Martis accendas faces.

Trib. Certemus armis, viribus, numero pares
Causaq. vinces melior.

Iord. Haud bellum iubet
Fraterna Pietas.

Conr. Mente quam longe fugas.

Trib. Et tu fugasti.

Conr. O execrande Cæsarum
Violator, isthoc scelere germanũ præis?
Casus sequèris. Miles incurre

Trib. Hoc placet

Iord. Nisi aliter abeundum est, placet.

Præf. Tantis precor
Fraternus odijs imperet sanguis modũ;
Ciues precantur, Itala & regnis studens
Tellus Sueuis. Victor an palmam gemet
Nece fratris emptã? quisquis occumbat,
Europa casus flebit, imperijs vocãs (suos
Vtrumq. patrijs. Viue fraterno diu,
Pacifera amore studia Rex, Cæsar foue;
Salute vestra nostra constabit salus.

Manf. Adhuc refrenas Cæsar vltrices manus?
Ego vt retorta vincula, catenis grauis
Iubente tulerim fratre?

Iord. Non iussi, abstuli

Meum helluanti sanguinem vincla exui.

Manf. Non imperasti? Cæsar ò testor tuæ
Pericla vitæ. fata Conradi vltima
Ego prosequutus innocens, fratri impio
Altera petebar victima. abductũ procul
Vt vel marinæ pascerent mersum feræ,
Vel dura scopuli raperet affixum silex.

Trib. Sic dirus ementiris?

Praef. Insanis diem
Fœdatis, & vos pacis oriturum iubar
Furijs fugatis?

Manf. Fœdat arctous, fugat
Sueuiorum carnifex.

Trib. O impudens
Ductor malorum. Tu ne vitabis meam
Impune dextram? fraudibus votũ caput
Permitte Rex, hoc ense perrumpam.

Iord. Haud sinam.

Manf. Caue tibi Cæsar, ensis effodiet duos.

Conr. Hoc me ferus spectante moliris scelus?

Manf. Adesto miles, vulnera, arce, dissipa
Victos, fugaces. Maure iam proba fidem;

Trib. Recede rex.

Maur. Recedat & miles meus;
In Cæsarem quis pugnat?

Iord. O viles dolos.
Hoc expetebas Maure?

Trib.

Trib. Quo miles fugis
Quod proditor recessit, ignauus times?
Conuerte cuneos.

Conr. Sterne Conrado duce,
Teneatur hostis vinctus.

Praef. O labens domus;
Miles fugatur, vincitur; paribus comes
Datus Tribuno nexibus, captus redit
Iordanus. ò quæ funera videbis gemens
Parthenope.

Conr. Vterque sentiet tandem tremens
Conradianum robur. imbelli manu
Mihi dimicatur? traditus custodiæ
Iordane vitam prorogas.

Iord. Reddis tuo
Hæc immerenti vincla germano?

Conr. Haud satis
Hoc fratricidæ fuerit.

Trib. Hic fratres necat
Nec tu imperenté fortè Manfredú fugis.

Manf. Adhuc minaris? vincla dissoluent minas

Conr. Fidem probasti Maure, mercedé feres
Victore dignam Cæsare.

Manf. Haud maius voles.

Maur. Augusta facere iussa, supremum reor.

CHORVS.

DIſcordis Ira gentis
Cum dira teris naſcitur,
Ortu cruenta primo
Clades adulta paſcitur;
Rerumque diſſidentuum,
Diſcordiæque flaminum
Terra, mari, perennes
Miſcent ruinas nubibus..
Si fabricata flammis
Cælum coruſcat fulmina:
Si potus Auſter vndis
Vndoſa rumpit nubila.
Si candidatus imber
Niuoſa cingit vellera:
Si cana purpurantes
Vrit pruina gemmulas:
Et grando perſonantes
Immitis agros verberat;
Miro proterua motu
Pugnant calori frigora:
Notumque Caurus hoſtis
Rigente pulſat impetu.
Si pontus æſtuoſis
Repente turget fluctibus:

Fre-

Fretisque concitatos
Spargit procella turbines;
Luctatur Eurus vndis,
Euroque certat Africus.
Quid? cum pererrat vrbes
Furor minister funerum?
Et orta diruendis
Incumbit irà mœnibus?
Velut Megœra, frontem
Atris reuincta viperis,
Eructat implicatis
Commista fumis sibila;
Collectus vnde ciuis
Minax in arma fulguret.
Deuouit ænearum
Hinc machinarum pondera,
Longèque dissipatis
Muris metalla fulminant:
Hinc igne ventilato
In astra flammas explicat:
Natantibusque tectis
Vndant cruoris flumina;
Mors tela mille torquens
Strages aceruat ciuicas.
Ignara marte vinci
Sic Roma per te vinceris:
Quiritiumque ferro

Pa-

Pares quirites concidunt.
Sic Cęſarum coronas
Scindunt ſecures Cęſarum.
Sueuioque gentes
Gens inter alta ſtemmate,
Per mutuos furentum
Fratrum cruores occidet.

ACTVS QVINTVS

SCENA PRIMA.

Conſiliarius Iordani. Seruus Iordani.

Conſ. I Nutilis quid vrbe funeſta ſeris
Ignaue lacrymas?
Ser. Lacrymæ iuſtos leuant
Animæ dolores, ora ceu lapſu lauant.
His & voluptas, triſte dum vexat malum
Petitur gementi.
Conſ. Gaudium in luctu petis?
Haud profit oculis euaporatus dolor,
Si fert iniquæ tela Iordanus necis
Niſi

Nisi occidentem iuueris, maior noui
Seges est doloris. Vita dũ superat duci
Opere iuuandus. Fœminæ casus gemãt,
Etiam futuros: Cura sollicitat viros
Ne propius adsint. Perge,& Augustam aduoca
Fortè hæc periclo ponet instanti modũ.
Timenda, dura, grauia, sed quondã mihi
Spectata video. Gnarus occurrit malo.
Quæ pulsat improuisa, terrifico pede
Acerbius fortuna mœrentem premit.
Leuiora ferre, quisquis expectat, potest;
Me visa grauius vulnerant. iam tum aspero
Vidi coortas impetu, & volui miser
Fugere procellas; arcticis ex quo furens
Conradus oris italo incubuit solo;
Iordanus ex quo visere incassum pius
Cupijt Tyrannum; prouida abiecit senis
Consilia iuuenis, angeret perennibus
Vt nostra curis corda: moriturum simul
Socia vt necaret morte postremus dolor.
Quàm flexuosus, nescit inflecti manu
Iuuenis magistra! renouat errores suos:
Sapiens iuuentæ raro inexpertæ via est:
Adiunge fortem regiam; regat senex
Iuuenem regentẽ? sed tamen serũ potẽs

Cor

Cor regis vnus temperat nutu Deus.
At quis repente celerat ignotus gradũ?

SCENA SECVNDA.

Isabella virili habitu. Consiliarius.

Isab. ADesto qui beata, qui humanos supra
Suspensa regna vertices, cælo pares
Ore inuidenti Principes altiùm sonas.
(Ego testis) æqua lege mortales gemũt.
Maiorq. magnos turbo deuoluit duces.
Securitatis gaudia è summo edita
Sibi quisq. fingit; arce sed summa sedet,
Domoq. refugit exul agresti dolor.
O grauia cordis vulnera. E siculis feror
Isabella regnis, classe Iordanum parens
Sequuta natum, Cæsari aduentus nouos
Vt læta gratularer. heu fratrem exuit;
Nato repertus hostis, & pœnæ faber.
Iordáne pressa colla iam ferro geris:
Frustra Rodulphus tẽtat occlusas fores
Ego sola inermis, nuper heu regis parẽs
Mutare amictus cogor, ignota, auia.
Pẽnetrare in vrbẽ, flectere insani queam
Si

Si corda regis. Regium ò ludum, graues
Dei ò frementis mole ab irarum minas.
Heu tela deprecamur, attonita cadens
Cùm fulmē auræ ſtridet. At mitte impios
Punire grauius, omnium cuſtos pater.

Conſ. Quis te dolore penitus immersā Parēs
Auguſta non agnoſcat? Inuertit dolor
Maternus animos, regium haud mutat decus.
Elucet inter aſpera Auguſtæ nitor.

Iſab. Ergo relicto rege ſic ſolus fugis?

Conſ. Non fugio, rebus quæro in extremis opē
Tu ſi iuuare cogitas, celera: tuis
Ferocientem Cæſarem verbis moue,
Precibusq. lacrymisq. non matrē audiat
Nato ingementem?

Iſab. Sera vix vnquam iuuant
Auxilia. tibi conuulſa ne labet domus
Eſt prouidendū, ruere cum cœpit, fugis.
Si temperarent lacrymæ irati faces,
Extinxet illas forſ an exundans liquor
Lacrymatus oculis, illæ at ardebūt magis;
Mollire duram neſciūt mentem preces.
Tamen experiri cuncta metuentē iuuat.
O proditores milites, ò anguibus
Dignum vorari mauricis Maurū caput.

Conſ. Feſtine agendum iudico. forte impotēs

Remit-

Remittet iras Cæsar,& domiti feres
Spolium Tyranni,sospitet cœptũ Deus.

SCENA TERTIA.

Manfredus. Seruus. S.Petrus.

Manf. VInclis redemi regna pœne exul miser.
Ser. Ego periclis.
Manf. Primus aspirat labor,
Vrge secundum (video) Cõradus cadet.
Hodieq. præceps,fratris vt fodiat, suum
Nudum relinquet cuspidi nostræ latus.
Venena prome;toxicis apta est dies.
Non despicit Conradus interdum tuis
Pateris liquores; efferus,rabie furens
Rabiem reponat hauriens cyatho necẽ.
Scelerũ vetus Pincerna nõ primũ paras.
Ser. Parabo. pestem combibet Cæsar; tibi
Sed dulcius ꝑpino.quod sceperũ placet.
Consilia at iste nostra deturbat senex.
S.Pet. Actum est; futuris annuit pœnis Deus;
Quibus alter astra spiritu fœlix subit:
Heu nescit alter morte qua præcepsruat.
Manf. Recede; an explorator obseruas duces
Dei error antiq;montibus natus senex?

S.Pet.

S. Pet. Illò recedam; fratris elapſus tui
Patrium vndè cælũ ſpiritus victor petet.
Tu non recedes ſcelere, nec longe vocas
Supplicia, ſæuiora ſi longè manent.
Sic per tuorum funera, & cæſos Duces
Inique graderi s? carius emetur tibi
Quam reris aurũ; ſanguis in pretiũ venit.
Erepta ſanguine ſceptra, ſignabis tuo.
Manſ. Abi; iſta ſurdæ quercubus ſyluæ refer.
S. Pet. Dei imperantis audiet vocem nemus,
Et iuſſa tacitis maria placantur fretis.
Tu iura regis, monita ſyderei Patris
Audita frangis? veniet, haud ludas, dies,
Cũ ſerò noſtra pœnitens fruſtra memor
Præcepta repetes!. Limitem ſcelerum breuem,
Deus imperauit: finibus pœnæ carent.
Manſ. Verbis diſertus conteris vires: abi.
S. Pet. Hic opperiri Cæſarem certò placet.
Manſ. Hic ni recedat pereo. Iã prodit furens
Conradus, alias corde ſubmittam faces.

SCE-

SCENA QVARTA.

Conradus. Præfectus Vrbis. S. Petrus. Præfectus Mil. Manfredus. Consiliarius Conradi.

Conr, FErro occidat Iordanus, exsoluat necem
Mihi comparatam.
Præf. Cædis ò Cæsar truces
Dimitte sensus. Proemia Princeps ferat
Supplicia lenis differat. Patrium genus
Nec fas cruentis cædere in saltu feris.
Præf.m. Quicũq. fuerit hostis, hũc iure obrues
Manf. Hic Cæsar hostẽ, ni caues, ꝓpior vides.
Clam venit explorator, hirsutos ferus
Mẽtitur habitus, eijce, aut vinctũ oppri-
Consi. Hic hostis? Vrbes integer vitæ fugit(me
Secretus auia montium cultor tenens
Ter carus astris.
S. Pet. Cæsar admittes viri
Monitus amantis.
Conr. Amoue hinc (iubeo) gradum
Quicunq; es, animus arduis curis vacat.
Arcana stulte Principum exploras senex.
S. Pet. Arcana retegam, dira quæ cælũ monet.
Remo-

Remouet e fatuum milites.

S. Pet. Audit Deus
Famulũ rogantẽ. Cæſar huic aurẽ negas?
Conr. Mihi imperabo. Fare
S. Pet. Cæleſtem tibi
Crede aſtitiſſe nuncium. vidi tuis
Vſque ab remoti nemoris inuiſo ſpecu
Intenta caſtris fulgura,& geminũ ſuper
Vibrare fulmen.
Conr. Nempe quo populum tonans
Straui rebellem.
S. Pet. Quo tumeſcentem Deus
Franget Sueuæ ſtrage terrifica domus;
Mundique in axes ibit auditus fragor,
Conr. Bellantis ibit dexteræ in gentes fragor.
S. Pet. Vacare poſthac Cæſarem bello vetat
Heu virulentus proditor.
Manf. Cæſar diem
Immurmuratum magicus infeſtat ſonus.
S. Pet. Tu non inane murmur, at fœtam iacis
Fraudem Sueuæ cladis.
Mãf. O ſtygium canem,
Veneficiſque peſtibus ſeptum caput.
Quin miles hydram ſubmoues?
S. Pet. Vtinam tuo
Remoueat ardens funeri telum Deus.
Conr. Receſſit. iterum fratris in cædẽ feror.

Præf.V. Num frater hoſtis?
Manf. Enſe ſi fratrem fodit. (cet?
Præf.V. Fac vulneraſſe: Cœſar immanis ne-
Sua mēbra fratris corpore abſciſſo ſecet?
Manf. Qui tabida ſecat mēbra, ſanabit: perit
Quiſquis per artus vlcera intactos alit.
Præf.V. Seruare clemēs perditū Cæſar poteſt?
Præf.M. Necare fratrē Cæſar inclemēs poteſt?
Conr. Ille & trucidat, fratre captiuo fugit;
Tam multa fuſus ſcelera delebit cruor.
Præf.V. Vbi pœna luitur, pœna dānātē iuuet;
Conr. Soluor periclis: noſter occiſor cadet.
Præf.V. Periculis figendæ tam multis pates,
Periculum creare quàm multis potes.
Præf.m. Securitas eſt tollere hoſtiles manus.
Præf.V. Securitas eſt fratre muniri latus.
Conr. Potius carere fratre, ſi figit latus.
Præf.V. Ira carere potius: hæc fingit nefas.
Videas oportet vulnera ferentem prius,
Multoq. circū ſanguine fluentes manus,
Tormenta deceat iuſta quàm fratrē pati.
Conr. Securus abeat? odia quæ ſecum efferet?
Conſ. Acerba donis odia, non pœnis domas.
Conr. At omnia penitus odia extincto auferā
Præf.V Vnius aufers; omnium irritas magis,
Communibus mox gentium votis reus.
Quin potius alti generis, auguſti memor,
Dum

Dũ breue supremas tẽpus admittit pre-
Miserare fratrẽ: redde florentẽ suæ (ces,
Natum parenti, ciuibus Regem, tibi
Clemẽtis ingẽs, mente conuersa, decus.

Præf. m. Sparsum nefanda cæde miserari est nefas. (fas.

Præf. V. Fratrẽ nefanda cæde iugulare est ne-

Manf. Flagitia si sic vindicas, Cæsar iubes (lus.

Conr. Haud hæret animus; morte pdendũ sce-
Occidere voluit, occidat: capiti caput
Est deuouendum; sanguis extinguat sitim
Nostri tumentem sanguinis. Iussit, iubet
Tuiq. vindex Cæsar, & vindex sui.

Manf. Nũc Cæsar auges regna, qui iustè regis.

Conf. Nunc regna minuis, rege cũ iusto carẽt.
Tibi heu timendam video feralem diem.

SCENA QVINTA.

Conradus. Iordanus.

Conr. PRopinquat hostis. frater heu visus mouet.
Crudele non sic pectus implicuit furor,
Vocem vt supremi funeris caram negem
Iordane, denuo sanguini hæc nostro sa'us.

Iord. Pietatis vllas vane mentiris notas?
Vocem ſupremam reddis, & vitam rapis.
Sed rapta ſi vox taceat, exclamet cruor
Terra receptus: reſonet intento memor
Cælum eloquutū ſydere, vt feris nocens,
Vt occido innocens.

Conr. Rapio vitam nocens?
Sequor nocentem; tu mihi tollis prior.
Si moreris innocenter, immenſum tuæ
Solamen habeas mortis; hoc paucis datū
Vt innocentes occidant.

Iord. Capio libens
Quod triſtis animo gaudium caſus tulit.
Integritatis vnicæ emoriar reus;
Videre ſuperi, Numen id teſtis videt.

Conr. Non abſoluti ſceleris occumbis reus.

Iord. Non inchoatur, mens quod exhorret
ſcelus. (ſcelus.

Conr. Cui penitus hæres mente, non horres

Iord. Crimen refugit, quiſquis & culpa caret.

Conr. Hūc nulla tangit culpa, qui pœna vacat.

Iord. Hunc nulla tangit culpa, qui noxa vacat.
Sæpe innocentem iudicis pœna obruit:
Pœna & nocentem ſæpe deſeruit reum.

Conr. At noſtra meritum cruciat.

Iord. Immeritum premis
Quem digna pœnæ culpa ſollicitū tenet,
Flagel-

Flagellat alto verbere illabens metus:
Trepidãt nocentes, ora peccantẽ notãt
Quis tortor animũ perculit noſtrũ timor?
Supplicia non parata, non terret furor,
Nõ qui ꝓpinquat pallidæ mortis rigor;
Vitã auferet mors ſæua, non pœnã feret.
Tu grauia vinclis membra, deuinctas manus, (put,
Dignum corona fratris hoc cernis caLudibrium lictoris, informe, horridum
Letho futurũ; dirus & quamquã moues
Auctor ſecurim, membra pollutus meo
Contaminata ſanguine, à lacrimis adhuc
Crudelis ora temperas? duro, impio
Spectaculum videre miſerandum magis
Nunquam licebit.

Conr. Video; plus moueor tamen
Dedecore fratris. funeris ſtructor mei
Generi pudendus interis Sueuio.

Iord. Dedecore fictam prædicas ſi quam meo,
Depone curam, crimine infamis tuo.
Iudex vetuſti temporis, dicet ſequens
Aetas, quis atrox laceret auguſtũ genus,
Cum tu Nerones inter, & Buſirides
Conradianas inferes primus notas. (men
At parcite olim poſteri, haud merui, ta-
Meruere pridem lubrica inuiſæ Deo

Studia iuuentæ: deuius, noxæ obuíus,
Aetatis æstuantis incertus salo
Vixi, vt perirem mersus infernis vadis.
Lethale quãquam corda nõ vllum subit,
Iam confitentis ore contritum scelus.
Ideo inopina falce si iuuenem feris,
Aeternitatis adyta quòd pandis, fugas
Mors & pauores; non auernales lacus
Pauescit animus, non inextinctos rogos.
In astra leuior fertur, vt dulcis latex
Diuinitatis impleat amantes sinus:
Et vsque plenus, vsque inexpletus mero
Torrente amoris, & voluptatis fruar.
Valete iam dilecta terrarum sola,
Vos clara visus sceptra quæ dudũ meos
Impunè verberastis; è cælo iubar
Mihi est obortum maius, & mentẽ rapit:
Illò vnde tenebris falsus effugi, feror.
Tuq. auctor animæ, tuq. seruator Deus
Librabis æqua lance quod patior malũ,
Miseratus indolentis immeritam necem;
Et rapta vitæ gaudia, atq. æuum virens
O fabricator temporum, ò cæli Pater
Pensabis alta luce syderæ domus.
Si diluendas flumine haud lauit satis
Oculis salubris vnda lacrymarũ fluens;
At vnda puri sanguinis noxas lauet,

Inco.

Incogitatę fundo quam cędis reus.
Moriar, nec odi mortis artificem, volens
Ignoſco; tu ſceleribus ignoſces meis.
Fac morte acerba menſibus viuam nouis
Sereniorum ſyderum æternos dies.
Vtriuſque fratris arbiter, regum potens
Hoc ęquus innocentię teſtis dabis.
Moror ſecurim lictor? accelera, feri;
Iam pœnitet vixiſſe, iam dulce eſt mori.
O aura, tellus, frater ęternùm vale.

SCENA SEPTIMA.

Conradus. Iſabella. Iordanus. Nuncius. Conſiliarius Iordani.

Conr. EXcuſſit oculis lacrymas. pœne innocens,
Laniſta frater viſus. vt velis tegens
Inexplicatis vultus obtendit nefas?
At non reſedit ira, ſi lacrymis rigor.
Alimenta vt addit ignibus fuſus liquor;
Humore ſic rigatus exundat furor.
Iuſtè receptas ponere haud iras decet.

Conſ. Rex ecce furijs agitur; aſſare obuio.

Ignota vultu, forte componet minas.

Isab. Conrade salue Principum iustissime.
Landulphus inter Italos clarus duces
Vt gratularer prosperos adsum exitus;
Meliora gestis rebus attexat Deus.

Conr. Officia serus conficis, gratus tamen
Accipio?

Isab. Nimium sera ne iactes, tuis,
Quæ sedulò opportuna præsidijs, damus.

Conr. Noui quid affers?

Isab. Gentibus multum noui
Tu rex tulisti.

Conr. Fare.

Isab. Quid fratrem necas?
Inusitatis Itali pœnis fremunt
Iam iam rebelles. Lubrico cædes solo
Quid prima regna fundat? impulsu ruēt.

Conr. Hanc mihi salutē stulte postremā geris?

Isab. Princeps querelis ciuium iustis vacet.
Occludat aurem, iusta ni ciues rogant.

Conr. Ne fratricida pereat iniuste rogas.

Isab. Fictis repertum fraudibus crimen canis
Quid si perisse noceat?

Conr. Et multum nocet;
Fratri perempto scilicet.

Isab. Tibi nec times?

Conr. Si viuat, horreo cuncta, si pereat, nihil.

Mors

Mors fratris hodie vita germano mihi eſt.

Iſab. Erras; perempto fratre, iā tutò imminet
Ceruicibus Conrade, Manfredus tuis
Sibi ille reges regna per cæſos ſtruit.
Patrem necauit, fratribus parcet ſuis?

Conr. Conſilia mitte, teneo quos ſequar domi;
Imperia nec peracta conſultis vacant.

Iſab. Eſt vtile admonere quæ forſan furor
Detraxit animis. fuerat hæc miſeræ ſuper
Lætitia matri patria Iordanus regens
Regenda tecū regna; cur matrem feris?
Vnoque iunctos funere abſumis duos?
Accenſa iuſtis luctibus, riuo madens
Heu forte ab altis puppibus natū vocat,
Moriensq. lacrymis merſa moriētē præit.
Hanc Federico gratiam Patri refers?

Conr. Etiam ne pergis? ſemouent fidæ rates
Longe parentē. forſan & noſtræ, aſperis
Exercita odijs puppe muliebrem facem
Tollit ruinæ; forſan & pœnas dabit.

Iſab. Quid cælor vltra? reſpice infœlix ſequor.
Ego illa natum (non abeſt) matrē vides?

Conr. Video nouercam.

Iſab. Cincta nec flammis tuli
Muliebre ſignum. Tu flagrans odijs facē
Vibras auernam. tu ceraſtis proximæ
Horres Megæræ: Cerberus triceps voras

Natum,

Natum, parentem, regna; tu ſtridēs furis
Erepta Ditis Hydra nigrantis lacu.
Et tu cruoris exprobras fratri ſitim?
Noſtri vorago ſanguinis, prædo imperi,
Tu ciuitatum gurges; & motus leuis
Mihi fingis aurā? colla regnorum latro
Fraterna ſcindis: gemina coniūgis, geras
Vt ſceptra raptor: ſanguine ſepultus tuo.
At gemina pariter ſceptra cum vita euomes;
Audit parentum vota ter vindex Deus.
Nec imprecatur liberis fruſtra parens.

Conr. Parco furentis fœminæ impudentiæ,
Matrique amanti. exaſperent iræ nimis
Ne corda, celeres moliar greſſus domū.

Nunc. Supplicia Cæſar iuſſa fruſtratur dies.
Minatur arma ciuis, & muſſant duces.
Milesq. iuxta fratris aſpectu ſilet.
Lictor quieſcit.

Conr. Redeat; huc fratrem illicò
Statuant cohortes.

Iſab. Ille damnatus perit
Me neſciente? ſuſtinet tellus nefas?
Necdum dehiſcit? Aureū ò teſtem tuæ
Crudelitatis Solem. adactus carnifex
Trepidat, recondit tela, tu necdū mouēs
Tyranne pectus ferreum, incœpto redis?
O pu-

O punicis prograte peior anguibus,
Paſte ò venenis, Gorgonumq. viperis
(Furiale cũctis gentibus mõſtrũ) Draco.
Iurata viſenti heccine eſt fratri fides?
Simulatus hic in funera erumpẽs amor?
Quamquam ò quid alios miſera, nec memet grauis
Accuſo ſceleris? dura quæ potui parens
Deſerere natum, caſtra non auſa ingredi,
Non experiri bella, non caſus viæ
Tentare pariles. illius vixem dies
Moritura ſimul. at ſupplicantem mitior
Ne ſperne matrem; te, per has vnũ rogo
Lacrymasq. gemitusq. per inextincto Patris,
Conrade ſi quid nomini dandum putas,
Mutare ſortem liceat: indignus ſubit
Meus ille pœnas, dignior ſubeat parens
Fœcundiorq; vulneri; hos artus vides
Ferro paratos? Fœminæ ſtabit feros
Mollior ad ictus, proptior ceruix cadet.
Iam matris abeat vita, ſi ad natum redit;
Dulce eſt referre quod ſemel donũ dedi.

Conr. Non in nouercam tãtus eſt nobis furor;
Pereat, perire morte quem iuſta decet.

Isab. Quis prohibet vno ſcelere puniri duos?
Quo membea nati vulneras, etiam meo

Madet

Madet ille gladius ſanguine, & partem rapit
Purpureus animæ, rapere nec totã poteſt
Et ecce morti iunget hic locus pares.
O nate, miſeram qualis ad matrẽ redis?
Tu ne ille, reges inter, & iuuenũ choros
Decorus omnes? alter vt ſubito venis;
Serena triſtis ora ſic fœdat color?

Iord. O mater, ante vulnera quid affers necẽ?
Si tela ceſſent; ſæuior necat dolor.
Occide lictor, enſis vt viuum petat.

Iſab. At non peribis, ipſa ſuccedam, exue
Nate ò catenas, aptius pondus meis
Erit iſtud humeris; tenera quid multum grauat.
Immane ferrum membra? diſſolue, indue
Me me volentem: lictor, huc certũ necis
Molire telum: Nate quid ceſſas: abi:
Ego ferienda victima hic adſum nouæ
Deuota morti. teſtor hoc cæli iubar,
Et fulminantem dextera cælo Deum,
Nihil auſus iſte, potuit infeſti nihil
Tentare: ſi quod enſe punitur ſcelus,
Meum eſt. parata vulneri en ceruix; feri.

Iord. O mater, animos nimius obturbat dolor,
Abſcede: vtroſque morte ſeiungit Deus,
Vtrosq; cælo iunget: interea meos,

Si quidquã in astris vota morituri valent;
Viue, precor, annos.
Isab. Viue tu potius meos
Matri superstes. vita, quam tribuit parens,
Non mutuanti deditur : raptas tuo
Infanda tumulo mater exuuias feram?
Sequeris olim funera parentis senex.
Iord. Viuente quod te morior, extremũ paris
Neq; hoc merenti gaudium; at rursum mihi
Quid eripis? permitte gaudentem mori;
Vox hic suprema deficit, mater vale.
Isab. Moriente te valebo? Proh Tigris meam
Immanitatem, iuncta ni vinclis tuos
Experiar enses, ni super cæsa occidam.
Vetare quisquã poterit? an Cæsar vetas?
Nonne imperasti? sterne vel simul duos,
Vel vtrunque morti deme. Si pœnã petis
Plus dedimus: vnũ pœna quærebat: duos
En vt refixit vulnere ingenti dolor?
Quid posceis vltra? cædere incassũ cupis
Fratrem peremptum. Cernis exanguem? labant
Extincta membra: pallor infecit genas:
Abacta fronte lumina: recessit rubor,
Nitorq. & ora luridus tendit rigor:
Non ille meus est: alius excessit domo
Decor

Decor iuuentæ, regium gentis iubar;
Viuentis vmbra fratris aut errat solo:
Aut alius hìc tenetur, haud fratré feris.
Ego mater opto vulnera;hic certò feris.
Conr. Moueor;flagrantes ira compressit faces
Differre forsan, cædis aut penitus iuuet
Frangere furores. Quam petis vitam parens,
Tanti est dedisse supplici,quanti est mihi
Meam tueri: rabidus at mentis tumor
Paulum residens dubia pensari sinet.
Conf. Dubia paterni generis est regi salus?
Hoc nititur perennitas stantis domus.
Conr. Ferro impetitũ parcere Augustũ iubes?
At rursus obruetur?
Conf. Obrui haud potest;
Quem nemo sequitur; machinas, fraudem vides;
Et innocentem cædis,vt nocens cadas.
Conr. Certa occidendi causa;sed matris dolor
Fratrisq. casus crimini admiscét preces.
Isab. Natum parenti flexus ò tandem refer
Restitue regem ciuibus, fratrem tibi.
Verberatur Conr. à pratereunte Furia.
Conr. Moriatur,occidatur: an fratrem impius
Iugulabit iterum? cessat haud ensem expedio

Per-

Percussor? adime colla, postremùm impero.

Isab. O spes inanes. abijt, infoelix adest
Imago mortis. Ergo labentem, suo
Iamq. innatantē sanguine aspiciā parens?
Ciuesq. sustineris? heu tristes silent.(cor;
Da matri acerbos nate complexus pre-
Moriamur vnà, leuius est iunctis malum;

Iord. O mater obcallebat extremo meus
Sensus dolori; vulnera heu rursū moues,
Miseroq. turbas funere. ò famuli procul
Remouete, solus cruciat hic mentem dolor.

Isab. Et tu parentis hostis inuisam fugas,
Inuita longe vt moriar? Heu pietas; necē
Molitur alter: alter adstantem vetat
Lugere. trepidos misera quo vertam gradus
Quid anime tentas? Deficis, luctū fugis.

Iord. Hoc incruenta cæde miserandū mihi est
Perire. Mater, morte sic natum præis?
Quid ensis expectatur? hic sponte occidam.

Cons. Hæc illa mater: natus hic regum nitor.
O non fugandas orbe terrificas vices.
Accipite moestum pondus, atque ægram domi.

Re-

Recreate famuli, natus hoc moriens iubet:

Iord. Moraris ensem lictor? abscessit Parens;
Sunt certa cædis signa, quòd solum feris.

Nunc. Fratrem imperauit Cæsar abduci foro,
Penetrali vt alto regiæ ocumbat domus.
Hæc decora morti stirpis Augustæ dedit.

Iord. Eamus, annos sydera æternos dabunt.

SCENA SEPTIMA.

Præfectus Vrbis. Consiliarius Iord. Nuncius.

Præf. QVam fragile vitę deperit, fallax bonum!
Et sũma lapsu cuncta pręcipiti cadunt!
Quęcunque possidebis, vt custos habes.
Tua ne superbè diceres, aliò migrant.
Opes, honores, floreos æui dies,
Regnique fasces inuidum tempus terit,
Aut perdituros cuncta nos letho vorat.
Iordane testis, turbo cui subito fremens
Vitam, iuuentam, regnaq. inuoluit rapax.

Vbi

Vbi ille terror Italum, & florens amor
Populique, germanique? mors ferro in-
solens
Euertit-atrox heu sibi quantas alit,
Vt feriat artes? viuere inuisum est, malis
Vndiq; coactis: durius vitam auferunt
Fraudes, furores, odia properatæ necis.
Nunc. Nondum Sueuis astra placantur malis.
Intexta sceleri scelera, sunt doli dolis.
Conradus ira tumidus accensam sitim
Dum poculo restinguit, epotum inscius
Hausit venenum. miscuit mortem scy-
pho
Manfredianus, ense at effossus luit
Supplicia seruus. Cæsar auctorem petit
Periturus; abiit, siue Manfredus latet,
Vndiq; tumultus, vndiq, vagantur metus.
Miles vocandus, cuncta ne penitus ruãt
Cons. Et expedito pœna quæ venit gradu,
Vtrique fera est. interim forsan meus
Rex tenera ferro colla ferienti dedit.
Præf. V. O, morte, Tragicis questibus natos
Duces.

SCENA OCTAVA.

Quæ regium Conclaue atris periſtromatis conueſtitum refert.

S. Petrus. Conradus. Chorus.

S.Pet. O Anime, lætus fortè ſydereis choris
Erras, corona vinctus aſtrifera comas,
Mortis, dolorum neſcius. miſeri tuis
At nos honores, carmen exuuijs damus,
Lacrymæque lacrymas ore manantes cient.

Commus.

Chor. Ite fluenti lacrymæ riuo
Spargite vultus, implete ſinus,
Veluti complet pectora luctus.
Ite fontes imperati;
Creſcat humor, vnde creſcat
Cum dolore luctus atrox.
Eheu occidit, occidit
Gentis gloria Principis,
Sydus nobile Cæſarum.
Flos decorus, flos iuuentæ
Crine ſectus decolori
Aruitque, deciditque.

Quam

Quam fortis eheu funere in vltimo
Offers cruentis colla securibus,
Dignus secula vincere
Primo concidis æuo.
Eheu quam pius occidis!
Sanctis ictus amoribus
Pulcher spiritus extulit
Inter sydera cursum.
Tamen ite defluentes
Gemitusque lacrymæque:
Eat humor, vnde luctus
Dolor augeat perennes. (lis,
S. *Pet.* Nempe hoc cupido struxit armatus do-
Florentis æuo robur vt firmum ducis
A stirpe rueret tubo fraternæ domus,
Truncusque funerandus informis, iacẽs
Populis gemenda morte Iordanus fores
Exempla terris sortis humanæ dares.
Quam multa eodem subita mors telo ferit!
Et spem futuræ prolis, & regum ordinẽ
Olim nepotum, factaq; & gentis decus;
Cuncta hoc reuulsa pariter in feretro iacent.
Quod nisi reclusis vita syderibus viam
Monstraret animo, qua coronato leuis
Curru feratur; quis per incertas vices

Fugitiua quæres tempora, infœlix quoq;
Se fugeret? alto spiritus nisu, per &
Aequa, per iniqua vectus, & rerũ aspera,
Sedes beatas Cælitum victor subit.

Conr. O ardor, ò quæ viscera exurunt faces.
Iam pestis ima cordis irrumpens vorat.
Deficio, inultus morior. extremas miser
Quo verto voces? frater hic raptus meos
Oberrat oculos: sæuit hinc tetrum nefas
Hinc mors reducit pestibus cinctã horri-
Violẽta faciem tristibus septus malis (dis
Quid meditor amẽs? merui, & hoc frater
Hosti canebas innocens; tantũ reus, (tuo
Quod me furẽtẽ, crimine oppressũ graui
Non ante cædis; monstri vt infamis lue
Auras liquentes solueres, terras metu.
Agnosco serus facta, detestor necem,
Magis ipse detestandus, & casũ sequor.

Chor. Placata veris corda iam frustra patent:
Sero reuulsas pœna diffregit feras.

Conr. At fortiora fulmina intorquens Pater
Crudele cur non ignibus pectus flagrans
Fixisti? acerbis antequam patris domum
Penitus ruinis verterem: immanis vocor
Nunc seuiores tortor in pœnas meus;
Nunc meritus, haustis incubantẽ toxicis
In alta mortem viscera infudi, artifex

Mihi

Mihi dolorum, ſtructor extremus rogi.

S. Pet. Cur non recurſat pectori clemẽs Deus?
Illa eſt ſalutis ara, quam nondum tenes:
Fons ille, moriens vnde non vitã bibis?

Conr. Quæ furia tædas vindices contra rotat?
Quis irretorta cuſpide elatus ſuper
Ceruice gladius fulgurat? nutans ſoliũm,
Aut verberatam ſubter incutiens humũ,
Terræ quis aperit iam dehiſcentes ſinus?

Chor. Nullus recludit, mente niſi clauſum ſcelus.

Conr. Contrà ſecures Cæſarum, laurus, opes,
Faſces, triumphi, regna nequidquam valent?
Inſignis armis, & per arctoas plagas
Glacialis orbis terror, Auguſtus premor,
Rapior, tumente mortis immergor lacu;
Non obſtat aliquis? arma non fidus mouet?
Prohibete, nuper Cæſaris veſtri latus
Quicunque cingebatis, & ferro, & feris
Inuicta turmis bella pugnaſtis Duces:
Seruate regem perditum; victor perit?
Eripite caueis, vinculis, vmbris, rogis.
Me miſerum, inanes ſpargo quas amens preces?
Aliàs miſer repoſce, ne pereas, manus.

Quid

Quin potius obſecrare mortales opes
Deſine, periſti: fratris expendes necem.
O frater, artus funebri iam nec thoro
Video repoſtos, enſe nec ſciſſum caput;
At vorticoſos igne iaculantem globos.
Ignoſce miſero, ſerus agnoui ſcelus,
Et pœnitendi debitam facti luem. (des
Quot vexor intus, agitor extra, quot vi-
Non effugandis temporum lapſu malis;
Furiale morſu corda dilacerat nefas:
Superi coruſcãt fulmina; flagellis humus
Serpentium percuſſa ſibilantium
Patet, reſultat, trepida Tiſiphonem fugit,
Omnisq. in vnum pœna coniurat caput.
Iã parce, rurſum deprecor. renuis? duos
Etiam ne fratres tumulus iratos teget?
Extincta pereant odia, ſi tumulis minæ
Et ira ſuperant, ira Manfredum petat,
In hunc furores, impetus mecum feras.
Ibit triumphans proditor? cui non prior
Calent a manu corda perrupto ſinu
Auelli? & omne diſcidi, alitibus tuli
Furiale monſtrum? te ſed extinctus pre-
mam.
Horribilis vmbra: frater incesſu vago
Aderit; ſequemur fraude portentum
latens

Bella

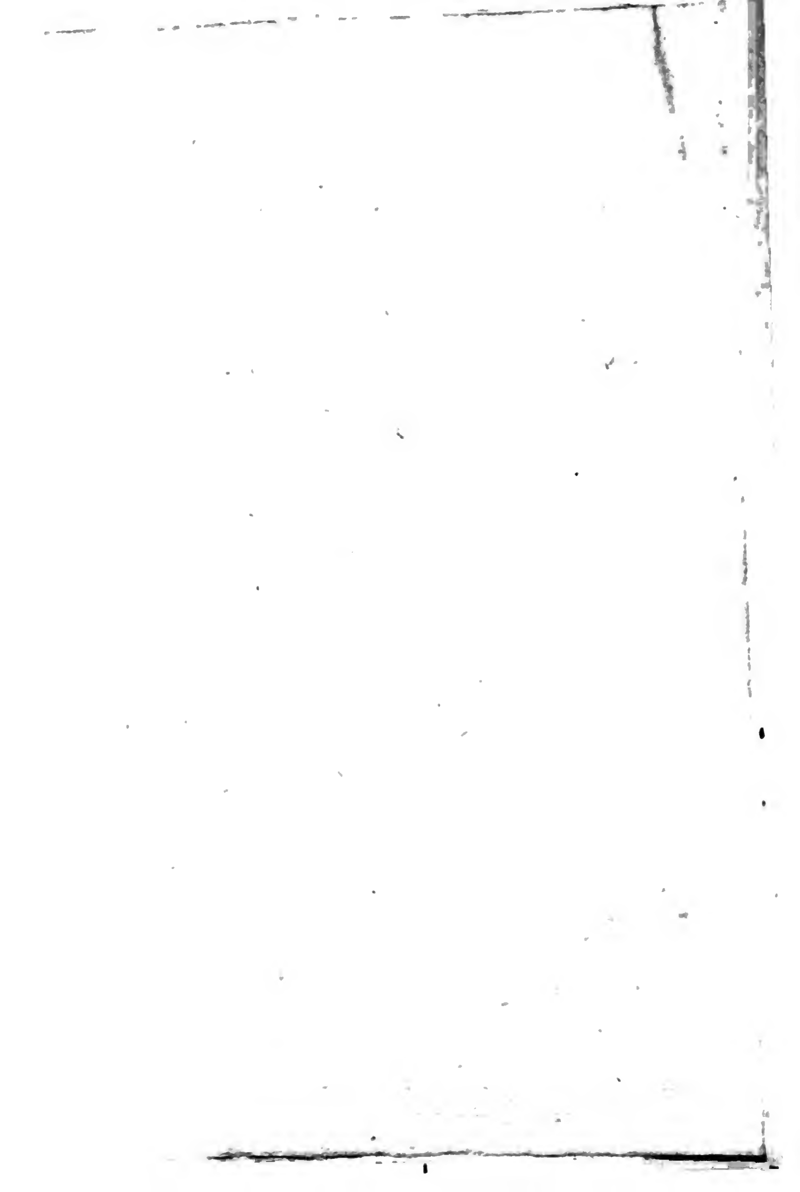
Bella ò videbis ſurgere, horrendis tubis
Ciebo, & ipſe bella: committam duces,
Nimbosq. grauida nube telorum dabo.
Peribis. adſum duplicis vindex necis:
Sic barbare atrox Cæſarum in vitā furis?
Heu ſumma vitæ breuior, heu fallax dies.
Iam morior: vllas mors neque indulget moras?
Sic merui. adactus æſtuat, victus malo
Laborat, eluctatur, & vitæ abditas
Vnde euomatur ſpiritus, frangit fores.
Iordane, tumulos victima infœlix tuos
Cædenda ſi manebat, hoc ſaltem capis
Solamen atræ mortis, occumbo tibi.

S. Pet. Iterata clades: funera & funus nouat
O non fugatam mentium dementiam.
Metimur æuo gaudia, at primos dolor
Incurrit ortus, durius lethum ſecat.
Quiſque auro & opibus, auius cælo incubat;
At quæ tenetur vita momento fugit,
Sed non refugit pœna peccantem ſequens.

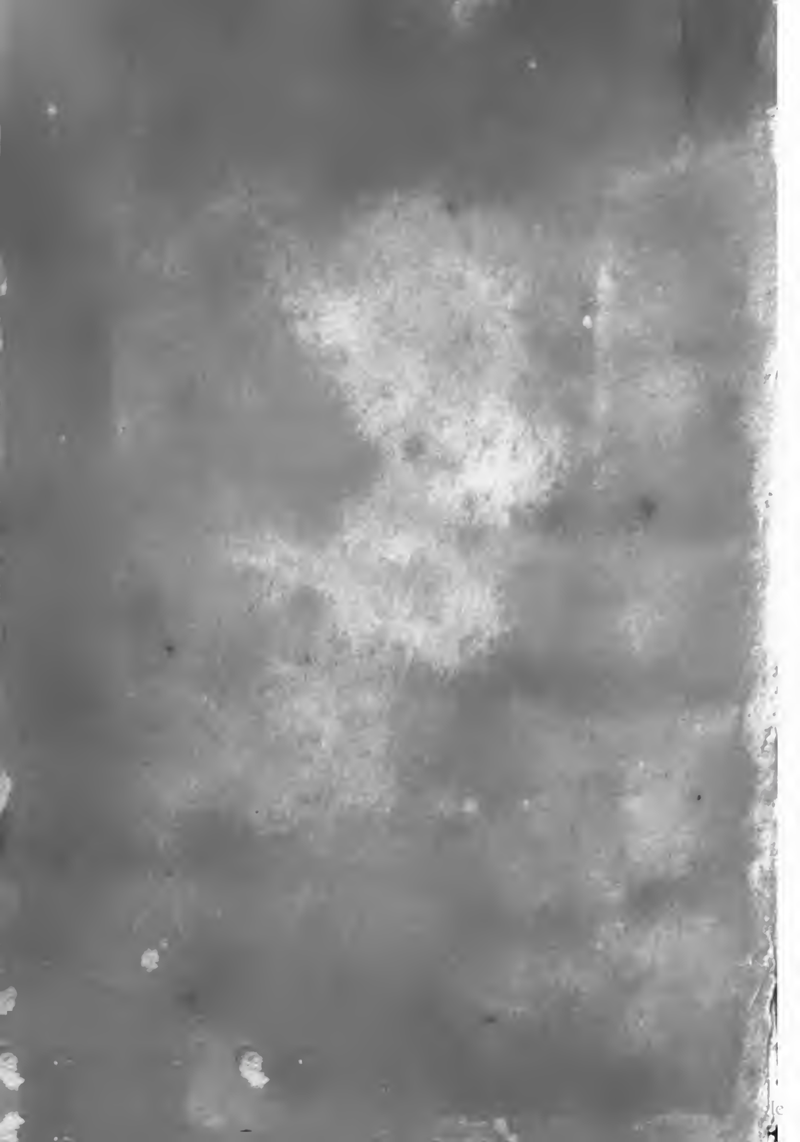
FINIS.

Errata.			Corrige.
Pag.	*verſ.*		
22	24	decus	decus ?
34	16	nodos	modos
36	26	inſtas	iuſtas
46	7	ſydere	ſydera
88	2	modos	nodos
104	2	teris	terris
104	4	diſſidentuum	diſſidentum
113	1	Remouete	*Conr*.Remouete
114	7	*Praſ.V*. Seruare	*Praſ.m*. Seruare
114	8	*Praſ.m*.Necare	*Praſ.V*.Necare ,
114	13	figendæ	figende
131	15	tubo	turbo

Alia ipſe corriges.

IHS